

Krit trases rekords, Kuldīgai – divas bronzas

Viens no mērķiem skrējienā kuldīdzniekam Kristapam Bērziņam izdevās – viņš Kuldīgas pusmaratonā, kas bija arī Latvijas čempionāts, izcīnīja bronzas godalgu.

Skrien Latvija! 16. Kuldīgas pusmaratonā (distances garums – 21,0975 km), kas bija arī Latvijas čempionāts, vīriešiem uzvarēja Dmitrijs Serjogins (SK *Bulta/Baltais*, 1:06:01), labojot savu iepriekš uzrādīto trases rekordu par desmit sekundēm.

Sievietēm čempiones gods Kitijai Valterei (SK *Bulta/Baltais*, 1:24:31). Otrajā vietā Jānis Višķers (SK *Tērauds*, 1:07:48), sievietēm Diāna Liepiņa (Rīga, 1:25:25). Pusmaratonā bronzas medaļu izcīnīja kuldīdznieks Kristaps Bērziņš (*Patria Sportland*, 1:12:34) un novadniece Amanda Krūmiņa (SK *Katrīna*, 1:25:59), kura tagad dzīvo Rīgā. Vecuma grupā S50 pirmā bija turlavniece Ludmila Joce (2:01:16). Pusmaratonā startēja 204 skrējēji.

Desmit kilometru distancē uzvarēja Kristis Siņicins (SK *Tērauds*, 33:15) un Asnate Else (39:17) no Mazsalacas. Piecu kilometru skrējienā līderis bija Arnis Ozoliņš (SK *Tērauds*, 15:48), otrs finišēja kuldīdznieks Lauris Grīniņš (15:53), bet sievietēm pirmā Santa Višķere (SK *Tērauds*, 18:22). Vairākās distancēs estrādē notika arī bērnu skrējieni.

„Skriešanai ļoti labvēlīgi apstākļi,” *Kurzemniekam* saka pusmaratona uzvarētājs Dmitrijs Serjogins. „Mans mērķis bija labot trases rekordu, neteikšu, ka bija viegli, bet man tas izdevās, laboju savu iepriekšējo rekordu par desmit sekundēm.” Savukārt pusmaratona čempione sievietēm Kitija

Valtere stāsta: „Skriet sāku prātīgi, konkurenci Diānai Liepiņai garām aizgāju pirms pēdējā apļa. Un tad galvenais bija skriet un pozīciju noturēt.”

Ar skaļām ovācijām finišā tika sagaidīts kuldīdznieks K. Bērziņš. Šogad Kuldīgas pusmaratonam viņš gribējis labi sagatavoties. Kristaps stāsta: „Iepriekšējos gadus īsti labi man te nav gājis. Katreiz domāju šo tradīciju lauzt (smejās). Šodien bija divi mērķi: izcīnīt trešo vietu un distanci izskriet stundā un desmit, vienpadsmit minūšu robežās. Trešā vieta ir, bet rezultāts nav tāds, kādu vēlējos.” Pēc pārtraukuma viņš skriet atsācis maija sākumā, bet pirms tam aizvadījis alternatīvus treniņus, piemēram, braucis ar riteni, slēpojis. „Maijā skriešana sanāca labi, pēc laika bija stunda un desmit minūtes, arī izjūtas bija labas, bet šodien tās kaut kur pazuda.”

Tāpat kā iepriekšējos gadus starts un finišs bija Estrādes parkā. Organizatori bija sarūpējuši vairākus muzikālus pārsteigumus, darbojās ūdens padošanas punkti. Jau tagad zināms, ka nākamgad Kuldīgas pusmaratons notiks 6. augustā.

Inta Jansone, Alberta Dintera foto

„Ir jābūt guru, lai krāsu un garšu iegūtu tikai no dabīgām sastāvdaļām,” saka **Tālis Blanks**. Kā Kuldīgā top savs saldējums *Roberto gelato*.

➔ 5. lpp.

Kā neuzķerties uz telefonkrāpniekiem.

➔ 2. lpp.

PILSONISKA SABIEDRĪBA – kā pie tādas tikt. Saruna ar Kurzemes NVO centra vadītāju **Elīnu Futraku**, dažādi viedokļi un aptauja.

➔ 6.-7. lpp.

FOTOREPORTAŽA NO DEMOKRĀTIJAS FESTIVĀLA.

➔ 12. lpp.

ĀRZEMJU TŪRISTI PILSĒTĀ – ko viņi te meklē.

➔ 10. lpp.

Piektdien, 13. augustā:

- Personība Gunita Meiere.
- Skolēnu darbs vasarā.
- Snēpelniecei Annai Kadiķei – 95.
- Kas jauns Turlavas pagastā.
- Lieli pasākumi un neērtības.

REDZĒJUMS

Sieviete
drīkst
būt vāja

Katrīna Blaua

Sieviete ar savu nesatricināmo vēlmi izdarīt visu pati kaut kādā ziņā ir izslēgusi vīrieti no savas dzīves. Kad un, galvenais, kāpēc pazuda vīrieša uzstājība un vēlme iestāties par savu sievieti? Kad sākas sievietes „es pati visu varu un labāk zinu”? Sākoties manai otrajai grūtniecībai, neapstājos ierastajā rutīnā ne uz sekundi. Es neļāvu šim notikumam iespaidot manu darbu, ikdienu un pašsajūtu. Turpināju darīt visu kā agrāk, neiespringstot uz palīdzības lūgšanu, jo man taču kā sievietei ir tik daudz lomu. Ar savu „es pati” nonācu slimnīcā. Kaut arī vienmēr likās, ka ar mani taču nekad nekas tāds nenotiks, līdzīgi kā ar krītošām lidmašīnām, jo tā taču ir tikai filmās. Bet te nu es biju – daktera kabinetā, visa asiņās.

Pēc nogulētas nedēļas slimnīcā un ikdienišķām bailēm, vai pamostoties mazais vēl būs dzīvs, mani izlaida ārā. Man bija jādzīvo mierīgā režīmā. Sāpīgākais šai visā bija tas, ka ārsti neko nevarēja izdarīt. Joprojām atminos māsiņas vārdus, ienākot palātā: „Vispirms jāsavēd kārtībā galva, tad dvēsele un tikai tad ķermenis.” Manām pāris stundās noraudātajam acīm viņas smaids likās nomierinošs. Mani lielle pārdzīvojumi otrās grūtniecības laikā un vēl pirms tam lielākoties bija galvā – nejutos ar sevi apmierināta, nebiju līdz galam uz pareizajām karjeras kāpnēm. Tā es varētu vēl turpināt.

„Sievietei jāļauj sev
mazliet vairāk neko
nedarīt.”

Slimnīcā mēģināju rast tik daudz emocionāla un fiziska miera, cik tas bija nepieciešams pirmajos trīs mēnešos. Nonākot mājās, laikam neapjautu situācijas nopietnību un turpināju visu tādā pašā garā – neatgūlos, kad vajadzēja, pārdzīvoju un strīdējos, līdz nonācu atkal slimnīcā. Šajā reizē bija pilnīgs gultas režīms. Un te sākās mana ilgstošā nevarēšana neko darīt – traukus mazgāt un grīdu slaucīt nedrīkstēja, staigāt nedrīkstēja, arī ēst gatavot nedrīkstēja. Kur nu vēl iet ārā dzīvoties ar pirmo dēlu. Grūti to tā ūdensvīram pateikt. Man arvien vairāk bija jāpaļaujas uz līdzcilvēkiem un jāļauj viņiem darīt visu manā vietā. Mana atziņa no pārdzīvotā ir tāda, ka sievietei jāļauj sev mazliet vairāk neko nedarīt. Stundas dienā rit pārāk ātri, lai mēs vakarā nejustu gandarījumu par piedzīvoto. Apstājies kaut reizi dienā un notīci, ka esi skaista un labākā sevī versija. Iemīli sevi un dari to, ko patiesībā vēlies, jo robežu nav! Sadzirdi skaļāko blāvēju – savu ķermeni – un ieklausies tajā!

TRĪS PAR VIENU

Kā izvairīties no telefonkrāpniekiem?
NEKO NESTĀSTĪT

1. **Ance Rozīte**, Valsts policijas sabiedrisko attiecību nodaļas vecākā speciāliste:

– Pēdējā laikā reģistrēti jauni krāpšanas gadījumi un to mēģinājumi – krāpnieki pielāgojuši shēmu un, zvanot iedzīvotājiem, saka, ka ir policijas darbinieki. Tā no iedzīvotājiem mēģina iegūt bankas kontu pieejas un personu datus. Valsts policija brīdina, ka policija nekad neprasa bankas kontu piekļuves datus. Krāpšanas shēma ir ļoti līdzīga kā ar viltus bankas darbiniekiem. Krāpnieki uzdodas par kiberdrošības

speciālistiem vai informē par it kā notikušu ceļu satiksmes negadījumu, kurā cietis kāds no tuviniekiem. Tāpat arī ziņo par aizdomīgām darbībām bankas kontā, tādējādi no iedzīvotājiem ar viltu mēģinot iegūt kontu pieejas un personu datus. Sarunas notiek krievu valodā. Ne policijas, ne banku, ne citu valsts iestāžu darbinieki nekad neprasis atklāt savu personīgo informāciju.

Aicinām nepiekrīst lejupielādēt atālinātās piekļuves programmas, tāpat neiesaistīties apšaubāmos darījumos. Ja tiek izkrāpta nauda, nekavējoties

jāzasinās ar savu banku un tad jāraksta iesniegums tuvākajā policijas iecirknī. Krāpnieki izmanto dažādas metodes, tāpēc jābūt ļoti piesardzīgiem.

Ja zvanītāja numurs nav pazīstams, tad noteikti nevajag teikt savas personas datus. Jāuzmanās, ja telefonsarunas laikā uz jums izdara spiedienu – ļaundari jūs steidzina un izmanto vājās vietas, lai mudinātu pieņemt ātrus, nepārdomātus lēmumus. Ja neesat pārliecināts, vai zvanītājs ir tas, par ko uzdodas, saruna jāpārtrauc.

VISPIRMS JĀPĀRBAUDA

2. **Armands Logins**, jurists, biznesa augstskolas *Turība* lektors:

– Krāpniecība visvairāk skar to sabiedrības daļu, kas notic visam, ko viņiem saka. Pārsvārā seniorus, kuri neaizdomājas, ka cilvēki izmanto viltu, lai izkrāptu naudu vai citas materiālas vērtības. Jaunā paaudzē ir vairāk informēta, pārzina tehnoloģijas un zina, ka tās izmanto arī ļaunos nolūkos. Telefonkrāpniecību var pieskaitīt organizētai noziedzībai, visbiežāk zvaniņš nāk no ārvalstīm. Tāpēc rodas jautājums, no kurienes nāk dati un vai tam ir kādas cēloņsakarības. Maz ticams, ka krāpnieks tā vienkārši saspiež ciparus telefonā. Bieži vien tiek minēts, ka it kā noticis aizdomīgs darījums ar nau-

das kontu. Tātad, zvanītājam zināms, ka cilvēkam, kuram viņš piezvanījies, ir konts konkrētā bankā. Iespējams, ir informācijas noplūde no bankas vai cita avota, kam šie dati bijuši pieejami un atļauts tos apstrādāt. Apkrāptie parasti uzticas, domādami, ka zvanītājs ir labs cilvēks, grib palīdzēt, bet notiek otrādi – krāpniecība.

Pirms tālākas sarunas vispirms jāpārbauda zvanītāja identitāte: ka viņš tiešām ir tas, par ko uzdodas. Krāpnieku tālrunu numuri bieži vien ir līdzīgi bankas numuram. Gandrīz identiski, atšķiras tikai valsts kods. Tas būtu jāņem vērā. Jāpārdomā, vai vispār atbildēt, ja esi pārliecināts, ka nav neviena, kas varētu zvanīt no ārvalstīm.

Banka nezvana, ka no konta noņemta nauda. Parasti klients pats vērsas, ja ir aizdomas par nelikumīgām darbībām vai kāds nezināmais, piemēram, Ukrainā vai Polijā, noņēmis naudu. Tāpēc vajadzētu pārbaudīt darbības ar kontu. Ja arī pati banka konstatē aizdomas, tā sūta oficiālu paziņojumu. Es saviem vecākiem, kam pāri 70, regulāri atgādinu, ka nav jārunā un kaut kas jāstāsta par sevi svešam zvanītājam, kur nu vēl jānodod tik privāti dati kā konta numurs un piekļuve tam. Iesaku sarunu neturpināt, bet vispirms piezvanīt uz savu banku un pārbaudīt, vai no tās tiešām zvanīts. Tas noderēs arī kredītiestādei, ja notikusi datu noplūde.

JĀRUNĀ LATVISKI

3. **Inese Kronberga**, bankas *Luminor* sabiedrisko attiecību vadītāja:

– Banka nekad nezvana un nesūta klientiem e-pasta vēstuli ar lūgumu izpaust privātos datus (konta numuru, Smart-ID PIN kodus, maksājumu kartes numuru un PIN kodu, internetbankas pieejas paroles u. c.), kā arī nelūdz apstiprināt maksājumus. Krāpnieciskus zvanus var atpazīt arī pēc tā, ka visbiežāk zvanītāji nerunā latviski, mēdz

aizbildināties, ka vēl mācās latviešu valodu, tāpēc runās krieviski. Taču Latvijā bankas darbinieki nekad neatteiks saziņu latviešu valodā. Jāpievērš uzmanība arī telefona numuram, jo krāpnieki var zvanīt gan no Latvijā, gan ārzemēs reģistrētiem. Latvijā strādājošās bankas, tai skaitā *Luminor*, nekad nezvanīs klientiem no ārvalstu numura. Krāpnieki mēdz būt ļoti uzstājīgi un agresīvi, ar psiholoģiskiem paņēmieniem mēģina atrast cilvēka vājās vietas, tāpēc svarīgi

šādu sarunu nekavējoties pārtraukt un neiesaistīties diskusijās. Turklāt nereti krāpnieki iepriekš jau ir iepazīlušies ar internetā pieejamo informāciju par konkrēto cilvēku vai uzņēmumu un tā darbiniekiem, sadarbības partneriem. Aicinām iedzīvotājus parūpēties par saviem tuviniekiem, īpaši senioriem, aicinot tos neatbildēt uz šiem krāpnieciskajiem zvaniem vai e-pasta vēstulēm.

Daina Tāfelberga

MANUPRĀT

Nemauksim viens otram ādu nost

Arvien vairāk sociālajos medijos manāma dažādu veidu naida kurināšana vai nepatikas izrādīšana pret kādu individu vai sabiedrības grupu. Pats nekad neesmu to darījis, jo neesmu kompetents izteikt komentārus, piemēram, par vakcināciju vai seksuālajām minoritātēm. Neesmu ne ārsts, ne psihologs. Sociālos me-

dijus pats vairs tik bieži neizmantoju, jo viss, ko tur redzu, ir tas, ka mums ir sliktā valdība, slimi cilvēki, draņķīga vakcīna un stulbi ierobežojumi. Apzinos, ka es ar skaļiem bļauriem nespēšu pasauli izmainīt, un naidu nevēlos kurināt. Kopš kovida latvieši gluži divās grupās sadalījušies un rauj viens otram ādu nost. Ja ne glu-

ži tā, tad uzraksta kādu aizskarošu, negantu komentāru internetā. Man ļoti nepatīk, ka latvieši plēšas kā divi veci kaķi, jo mūsu jau tā ir maz. Labāk centīsimies veidot vienlīdzīgu, satīcīgu sabiedrību, kas neuzspiež savu viedokli un ieklausās arī citos.

Jānis Siliņš

Par iepriecām un pabēdām ziņojiet *Kurzemniekam* pa tālr. **63350568**, e-pasts: **redakcija@kurzemnieks.lv**. Lasītāju vērojumi nav anonīmi.

Kurzemes bibliotekāru saiets Kuldīgā

Kuldīgā norisinājās Kurzemes bibliotekāru vasaras saiets *Krāsainā novadpētniecība*, kurā pulcējās bibliotekāri no tuvām un tālām Kurzemes bibliotekām. 28. jūlijā notika tikšanās, lai kopīgi iepazītu novadpētniecības interesanto pusi.

Klātienē praktiskajās nodarbībās kopā ar Kuldīgas galvenās bibliotēkas darbiniekiem un Imanta Ziedoņa fonda *Vieglī izglītības iniciatīvu Ziedoņa klase* varēja piedalīties izlaušanās spēlē un interaktīvajā gājienā *Ūdens Kuldīgā*. Saieta dienas noslēgumā bibliotekāri baudīja A. Niedzvedža lugas *Dūdene zina* fragmentus Ēdoles amatiereteātra izpildījumā.

29. jūlijā saiets turpinājās attālināti platformā Zoom, kurā piedalījās novadpētniecības speciālisti Daina Gīrvaite un Gunta Grundmane no Kuldīgas, Baiba Īvāne no Jelgavas, Līgita Kalniņa no Jūrkalnes un Mārtiņš Lagzdons no Kursīšiem. Pieredzē dalījās arī Latvijas Bibliotekāru biedrības valdes priekšsēdētāja Māra Jēkabsons. Šo divu dienu laikā Kurzemes bibliotekāri ieguva vērtīgu pieredzi par novadpētniecības tehnikām un variantiem, padarot šo procesu vēl aizraujošāku.

Kurzemes bibliotekāri sapulcējušies pie Kuldīgas galvenās bibliotēkas, lai dotos ekskursijā pa ēku.

Jāņa Siliņa teksts un foto

Vieta, kur gaidīt saules lēktu un rietu

Tā ir daļa no vizītkarte norādītās informācijas, ko piedāvā nakšņošanas un piknika vieta *Summus Rumbas pagastā*.

Summus darbojas mēnesi un atrodas iepretī ceļam uz smilšu alām Riežupē. „Pagaidām norobežotā teritorijā ir divas mucu mājas, vieta teltīm, labierīcības un ledusskapis. Vakara teritorija ir apgaismota. Cilvēki mūs ir pamanījuši un lēnām sāk interesēties,” stāsta *Summus* saimniece Ieva Fokerota-Šīmane. „Ir iecere veidot arī piekļuvu Ventai, bet pagaidām tās nav, jo viss ir aizaudzis un dubļains.”

Rumbas pagastā *Summus* piedāvā nakšņošanas un piknika vietu.

Inta Jansone, Lailas Liepiņas foto

MUMS RAKSTA

Novados jāprecizē adreses

Administratīvi teritoriālās reformas rezultātā, kad novadi tika apvienoti, mainījušās arī adreses, atgādina *Latvijas Pasta (LP)* ārējo komunikāciju vadības daļas vadītāja Gundega Vārpa.

LP aicina visus pasta pakalpojumu izmantotājus – gan fiziskās, gan juridiskās personas – parūpēties par savu un klientu adreses pareizu pierakstu, ja tajās mainās novads. Adrešu pierakstu var pārbaudīt vietnes www.pasts.lv sadaļā *Pārbaudīt adresi*.

LP atgādina, ka maksimāli precīza adrese palīdz ātrāk apstrādāt sūtījumus. Savukārt nepareizi norādīts novads nozīmē vēlāku piegādi. Ja precīzi norādītas visas pārējās komponentes, piemēram, iela, dzīvokļa un mājas numurs, māju nosaukums un pagasts, tad sūtījums ar nepareizi norādītu novadu adresātu tomēr sasniegs.

Rakstot sūtījuma adresi, jānorāda adresāta vārds, uzvārds vai juridiskās personas nosaukums, iela, mājas un dzīvokļa numurs vai mājas nosaukums, pilsēta vai pagasts, novads, pasta indekss.

Fiziskajām personām ir būtiski adresi pārbaudīt un nomainīt, norādot jauno novadu, piemēram, klienta profilā interneta veikalā, un atcerēties par to jaunos pasūtījumos citās vietnēs, tajā skaitā abonējot presi. Savukārt juridiskajām personām, kas korespondenci pārsūta tālāk saviem klientiem, jāsakārto arī klientu adrešu datubāze.

Pēc reformas LP turpina sūtījumus piegādāt atbilstoši pasta indeksu teritorijām, jo tajās izmaiņu nav. Pasta pakalpojumu vietas ir piesaistītas mazākajai administratīvajai vienībai – pilsētai vai pagastam, nevis novadam.

AKTUĀLAIS JAUTĀJUMS

Vai pēdējā laikā esat kaut ko remontējuši savās mājās? Kas jums ir svarīgi, labiekārtojot mājokli?

Laime Ose, bezdarbniece:

– Dzīvoju savā personīgajā dzīvoklī. Pēdējo reizi remonts bija pirms pieciem gadiem. Pagaidām mani viss apmierina un nav nepieciešamības pēc atkārtotiem remontdarbiem. Kad remontēju dzīvokli, gāju uz veikalu un skatījos, ko var dabūt. Iepriekš nekā nebija izdomāts. Man dzīvoklis ir ļoti gaišs un mājīgs.

Ilga, pensionāre:

– Man dzīvoklī viss ir izremontēts tā, kā vajadzīgs. Vīrs saka, ka grīda jāmaina, bet es nepiekrītu, jo man šķiet, ka viss ir ļoti skaisti. Remontu tolaik taisījām paši, tas bija pirms kādiem trīs vai četriem gadiem. Iedvesmu ar vīru smēlāmies žurnālos vai arī ciemojoties pie bērniem. Meistarus nekādu nepiesaiņām, jo vīrs ir santehniķis, līdz ar to viņš mācēja daudz ko izdarīt. Vispār jau kārtīgs remonts maksā ļoti dārgi. Visdārgāk ir izremontēt vannasistabu un tualeti. Materiālus varētu ieteikt pirkt *Krūzā*, *K Senukai* un *K-Rauta*, jo tur, manuprāt, vislielākais piedāvājums – visu varējām atrast, ko vajadzēja, turklāt vēl bez maksas piegādāja uz mājām. Vannasistabā, tualetē un virtuvē jāliek flīzes, tad pārējās krāsas var pieskaņot. Mums ir bijušas gan zilas, gan zaļas, gan arī melnas flīzes. Tagad ir bēšīgs tonis. Ja apnīk, var nomainīt. Guļamistabā labāk izvēlēties zaļu vai bēšu krāsu. Un man vislabāk patīk tapetes, jo tad uzreiz mājīgāk šķiet.

Evija Strauta, pavāre:

– Šobrīd remonts mājās netiek taisīts, bet ir nepieciešams. Dzīvoju mājā, kas palikusi no tēta, tāpēc remonts tur pēdējo reizi bija pirms ļoti daudziem gadiem. Man gribētos kaut ko no jaunā un modernā, pieturoties pie vecā. Gribas, lai mājās būtu arī nedaudz no senlaicīgā. Krāsas man patīk dabiskas un neitrālas. Viena pati remontu veikt nespētu, tāpēc noteikti piesaistītu labus meistaros, lai viņi palīdz. Esmu stāigājusi arī pa būvmateriālu veikaliem, bet neteiktu, ka tur ir ļoti liels piedāvājums. Ja ir radošs prāts, tad arī pats var daudz ko izveidot. Man gribas kaut ko savādāku – tā, lai nav kā visiem. Ieturēt savu stilu.

Danija Vēmane, dekrētā:

– Mums vija jāpārvācas, jo vajadzēja plašāku vietu. Jaunajā dzīvoklī šobrīd viss ir skaisti un remonts nav nepieciešams. Man patīk, ka dzīvoklis ir gaišs krāsās. Protams, ja grib, remontu jau vienmēr var uztaisīt. Kad es vēl dzīvoju vecāku mājās, tur bija remonts, bet pati neko neesmu darījusi. Tur vairāk tētis darbojās, jo viņš ir būvnieks.

Roberts Marskis, celtnieks:

– Nesen palīdzēju pārtaisīt griestus vienā dzīvoklī. Nekādas problēmas ar būvmateriāliem nebija, veikalos visu var atrast, ko vajag. Pats savā dzīvoklī tikai nesēn ievācos – tur viss kārtībā, nekāds papildu remonts nebija nepieciešams. Vienīgi tas, ka visā mājoklī dominē dzeltenā krāsa, to gribētos kādā brīdī nomainīt uz pelēku.

Raimonds Ukavics, strādā mēbeļu ražošanā:

– Tieši tagad mājās remontējam bērnistabu. Sākot no grīdas, beidzot ar sienām. Visu taisām paši, bez meistariem. Nepieciešamo pārkam *Kuršos* un *Depo*. Lielāko daļu paspējām iepirkt pirms kovidā, kad vēl nebija problēmas ar materiāliem, bet tagad remonts ir apstājies, jo papildu materiālus nevaram dabūt. Būvmateriālu veikalos šobrīd ir materiālu deficīts, turklāt cenas ir augušas vismaz divas reizes. Mums mājās ir dēļu grīda un krāsotas sienas. Taisot remontu, mēs zinām, ko gribam, un uz to arī ejam. Mēs ģimenē tādā mūžīgajā remontā dzīvojam gan pilsētā, gan laukos. It kā šķiet, ka remontējam tikai bērnistabu, bet patiesībā jau visu māju. Lai justos labi, mājās ir nepieciešamas gaišas krāsas, koks, dabīgi materiāli un siltums.

Katrīna Blaua, Lauras Vilertes foto

Ceturtais aizvadīts, jābūt arī piektajam

Saieta dalībnieki svētdien Saitu tirgus apmeklētājiem nospēlēja meistarklasēs apgūtos dūdu gabalus.

Nedēļas nogalē Alsungā notikušajā 4. Latvijas dūdenieku saietā suitos, ko rīkoja biedrība *Saitu kultūras mantojums*, piedalījās divi desmiti dūdu spēlētāju no visas valsts.

Biedrības valdes loceklis un saietā projekta vadītājs Juris Lipsnis pastāstīja, ka pasākums noticis ar Valsts kultūrkapitāla fonda atbalstu, naudu jau agrāk piešķirusi arī Alsungas novada dome. „Latvijas dūdenieku saietu suitos mūsu biedrība rīko kopš 2018. gada,” viņš teica. „Tādējādi mēs godinām saietu novadu, kur dūdu spēle pērnajās gadsimtās saglabājas visilgāk, kamēr pārējā Latvijā tā jau bija izzudusi. Pēdējais un viszināmākais saietu dūdenieks bija Pēteris Šeflers (1860–1945), kura 161. dzimšanas dienu svinēsim 9. augustā – dienu pēc saietā.” Interesanti, ka Latvijas dūdenieku saietā dalībnieki arī šoreiz tika cienāti ar gardu torti, ko jau ceturto reizi bija sagādājis P.Šeflera mazmazdēls Māris Birznieks, kuru Alsungas folkloras kopa *Saitu dūdenieki* pirms dažiem gadiem pavisam nejausi satika kādā pasākumā Liepājā.

MUKTUPĀVELA MEISTARKLASE

Sestdienas pievakarē saietā dalībnieki noklausījās saistošu Latvijas Universitātes profesora Valda Muktupāvela stāstījumu par dūdām Eiropā un Baltijā, kā arī par šī instrumenta atdzimšanas sākumu 1982. gadā, kad kopa

Skandinieki ieguva divas igauņu dūdas un sāka tās izmantot savā muzikālajā darbībā. Vienu no šiem instrumentiem toreiz spēlēja V.Muktupāvels.

Profesors novadīja arī nelielu meistarklasi, kurā Latvijas dūdeniekiem piedāvāja iemācīties pazīstamāko P.Šeflera spēlēto dūdu gabalu – *Pašdanci* jeb *Garodanci*, kura fragments redzams pirmajā latviešu skaņu filmā *Dzimtene sauc jeb Kāzas Alsungā*. Šis pats gabals ir arī vienīgais ierakstītais 20. gadsimta sākuma latviešu dūdu melnīņš. Jāpiebilst, ka V.Muktupāvels bija sagatavojis savu versiju par minēto melnīņu – tas ticis pielāgots mūsdienu dūdām, kā arī spēlēšanai kuplākā pulkā (senāk dūdas bija instruments, ko visbiežāk spēlēja viens muzikants).

IGAUŅU PIEREDZE

Saieta otrajā dienā notika pieredzējušās igauņu dūdenieces, šī instrumenta spēles pasniedzējas Leannes Barbo meistarklase (Leanne pazīstama arī kā dūdu un bungu grupas *Auļi* dalībniece).

Viņas vadībā turpinājās *Pašdanča* apguve, bet pēc tam spēles tehnikas attīstīšanai dūdenieki mācījās igauņu dūdenieka Jakoba Kilstrema (Jakob Kilstrom) kād-

Latvijas Universitātes profesors Valdis Muktupāvels ir viens no tiem, kuri veicināja dūdu spēles atdzimšanu Latvijā pērnā gadsimta 80. gados, savukārt Leanne Barbo māca dūdu spēli Igaunijā un darbojas arī Latvijas dūdu un bungu grupā *Auļi*.

reiz spēlētu *Plakanpēdas valsī* un vienu melnīņu no pazīstamā 19. un 20. gadsimta mijas saietu koklētāja un dūdenieka Nikolaja Heņķa repertuāra.

Šie melnīņi tika nospēlēti Saitu tirgū, gūstot milzīgu alsundznieku un ciemiņu interesi. Saieta noslēgumā par spīti pamatīgām

lietavām notika draudzīga sa spēle āra terasē pie tējas namiņa *Sapņotava*.

„Ja nākamais saiets būtu jārīko pēc nedēļas, es teiktu *nē*,” atzina J.Lipsnis. „It īpaši tāpēc, ka pandēmijas laiks un epidemioloģiskās drošības noteikumi šādu pasākumu organizēšanu padara

visai sarežģītu. Bet zinu, ka paies laiciņš un jau rosināšu kolēģus no biedrības sākt domāt par piekto Latvijas dūdenieku tikšanos saietu novadā – manuprāt, šī labi iesāktā tradīcija noteikti ir jāturpina!”

Dora Pļavniece
Saieta organizatoru arhīva foto

Slavenākā saietu dūdenieka Pētera Šeflera mazmazdēls Māris Birznieks jau ceturto reizi saietā dalībniekiem bija sagādājis gardu torti, ko viņš nodeva *Saitu dūdenieku* vadītājam, saietā idejas autoram Jurim Lipsnim.

NO KĀRTĪBAS SARGĀTĀJU IKDIENAS

Dzērāji un neapzinīgi šoferi

2. jūlijs. Ziņas par diviem nekoptiem īpašumiem Liepājas un Adatu ielā. Informācija nodota atbildīgajiem policijas inspektoriem. Ap 11.00 zvans, ka vīramāte neļaujot savākt vedeklai piederošas mantas. Iesakām zvanīt Valsts policijai (VP). Pēcpusdienā pārrunas ar jauniešiem, kuri 1905. gada parkā kāpelē pa tualetes jumtu. Vakarā Parka ielā pārlieku iereibis vīrietis. Nogādājam policijā, uzrakstām protokolu. Tikmēr mums zvana, ka Skrundas ielā ir agresīvs vīrietis.

3. jūlijs. Zvans, ka Liepājas ielā staigā kāds vīrietis un uzbāžas garāmgājējiem. Veicam pārrunas. Mums ziņo, ka Pārventas pusē virs rumbas makšķerē. Veicam pārrunas. Saņemam sūdzību no Vangas, kur kāda mazdārziņa ražu nopostījuši liellopi no blakus mājām. Pēc pārrunām kaimiņi vienojas par zaudējumu atlīdzināšanu. Braucam uz Piltenes ielu, kur pakritis kāds dzērājs. Viņu nogādājam pie sievastēva.

4. jūlijs. Pēcpusdienā zvana no Gaismas ielas, kur kāds vīrietis sabojājis kāpņu telpas vējtverī. Iesakām zvanīt VP.

Kārtējais pārlieku iereibušais izlēmīš, ka īstā vieta atpūtai būs Pilsētas laukums. Par to viņam protokols.

5. jūlijs. Rumbas pagastā kāds izbēris būvgružus. Zemes īpašniekam uzdots teritoriju sakopt. Vakarā braucam uz Priedaini, kur pie veikala jaunieši lieto alkoholu. Visi ir pilngadīgi, pēc pārrunām jaunieši dodas mājās. Vīrietis, kurš pārlieku salietojies alkoholu, guļ Rumbas kioskā. Atgādājam uz policijas iecirkni. Naktī braucam uz Paduri, kur kāds uzrīkojis skaļu balli. Mūzika tiek izslēgta.

6. jūlijs. Liepājas ielā diviem alkohola cienītājiem pasniedzam aizpildītus protokolus. Apskojam Alsungu un Ēdoli, tur viss mierīgi. Protokols arī vīrietim, kurš žvingulī sēž Liepājas ielā. Viņu nogādājam policijā.

7. jūlijs. Nodrošinām kārtību Kuldīgas pusmaratonā. Kamēr esam tur, saņemam vairākus zvans gan par nepareizi novietotiem auto, gan dzērājiem. Zvans no VP, kura lūdz kādu personu nogādāt uz mājām Alsungā. Pie reizes apsekojam Ēdoli. Pēc atgriešanās pilsētā vedam

Stāsta Kuldīgas novada pašvaldības policijas priekšnieks **Kaspars Šabāns**.

kādu personu uz Snēpeli pie radiem, jo izdzertā alkohola daudzuma dēļ kājas neklausā. Vēlā vakarā ir vairāki zvani, kuri saistīti ar pasākumu kafejnīcā *Pagrabiņš*, kur skaļa mūzika traucē naktsmieru. Pa vidu zvans no VP, ka Ventpils ielā kāds atsakās kāpt laukā no taksometra. Pēc intensīvām pārrunām tomēr auto pamet. Par trokšņošanu sūdzas arī no Virkas apartamentiem, jo kaimiņos kāds trokšņojot.

8. jūlijs. Pārbaudām, kā uzvedas makšķernieki pie Ventas. Ar kvadraciklu apsekojam krastu līdz pat Nabes ezeram – tur viss kārtībā. Apskojam Īvandi, Ēdoli, Alsungu – arī tur viss mierīgi. Saņemam zvānu no autoostas, kurā divi piedzērušies cilvēki neejot prom. Viņi nonāk policijas iecirknī, uzrakstām protokolus. Pēc brīža atkal zvans no autoostas, ka tur uzradies jau cits dzērājs, kurš neejot prom. Atšķirībā no iepriekšējiem bēdu brāļiem šis vīrietis, ieraugot policiju, saprot, ka labāk būs telpas atstāt pašam. Par viņu gan vēlāk saņemam ziņu, ka viņš met ar akmeņiem pa logiem, bet, kad aizbraucam, viņš jau ir pamucis.

Jauna attīstības padome

Kuldīgas novada domes priekšsēde Inga Bērziņa atkārtoti ievēlēta par Kurzemes plānošanas reģiona (KPR) attīstības padomes vadītāju.

Sanāksme notika 28. jūlijā, kad Kuldīgā pirmoreiz pēc vēlēšanām sapulcējās jaunie Kurzemes pašvaldību vadītāji. Līdz administratīvi teritoriālajai reformai KPR veidoja 20 pašvaldības: 18 novadi un divas valsts līmeņa pilsētas – Liepāja un Ventpils. Tagad ir tikai astoņas, bet klāt nācis Tukuma novads, kas iepriekš ietilpa Rīgas reģionā.

Attīstības padome ir KPR lēmējinstītuģija, tajā ievēlēti jauno novadu vadītāji, kā arī aizvietotāji, ja domes priekšsēdis pats padomes darbā nevar piedalīties (parasti tie ir vietnieki, ja pašvaldības tos izvirzījušas). I.Bērziņu aizvieto Artis Roberts (viņas vietnieks Kuldīgas novada domē). Savukārt par I.Bērziņas vietniekiem KRP attīstības padomē ievēlēti Dienvidkurzemes novada domes priekšsēdis Aivars Priedols un Saldus novada domes priekšsēdis Māris Zusts.

Vēl pirmajā sapulcē apstiprināts jaunais KPR nolikums, kurā galvenokārt atspoguļotas reformas radītās izmaiņas, tostarp pašvaldību robežas.

Daina Tāfelberga

Itāļu šiks no Latvijas labumiem

Mēdz teikt, ka dželado (*gelato*) noteikti jānogaršo, ja esi Itālijā, jo tas ir viens no itāļu virtuves gardumiem. Bet tagad to gatavo arī tepat Kuldīgā.

Roberto gelato – latvieša ausij skan neierasti, tāpēc šī zīmola radītājs kuldīdznieks Tālis Blanks bieži saka vienkārši *saldējums*. Tomēr dželado tiek ražots citādi nekā saldējums. Itāļiem tas ir īpašs saldēts deserts. „Mani interesēja parādīt, ka arī Latvijā varam uztaisīt to, ko ārzemēs uzskatām par baigo šiku. Vajadzīga tikai uzņēmība,” stāsta Tālis.

Viņš uzkrājis diezgan lielu pieredzi, strādājot dažādās valstīs, iepazīstot cilvēkus un uzņēmējdarbību. Pieredze un sastaptie cilvēki palīdzējuši nonākt līdz biznesa idejai. „Visu mūžu esmu bijis celtnieks, darbu vadītājs. Šajā jomā strādāju jau no 16 gadiem. Arī ārzemēs strādāju celtniecībā. Francijā ilgu laiku biju piļu pārvaldnieks kādā privātbiznesā, un man bija laiks interesēties arī par citām lietām.”

T.Blanks sadraudzējies ar francūzi, kuram piederējusi neliela beķereja. Tieši redzot, kā tas darbojas savā biznesā, Tālim radusies doma – kālab pats nevarētu darīt ko līdzīgu. „Es no viņa iemācījos strādāt. Viņš strādāja dienām un naktīm. Pats taisīja šokolādi, šokolādes konfektes un visu, kas saistīts ar konditoreju. Pats izdomāja receptes, pats vārīja, pats nogaršoja, un pats arī dažreiz tirgoja. Viņš man daudz ko arī pastāstīja.”

Tā pamazām izkristalizējusies doma par savu biznesu un sperti pirmie soļi: „Nolēmu, ka pametīšu celtniecību, darīšu to, ko vēlos, un vienlaikus varēšu izdarīt kaut ko labu cilvēkiem.” Labu tāpēc, ka dželado, pēc Tāļa domām, ir ļoti veselīgs deserts – *indīgākā* viela tajā esot cukurs.

Celtniecība un desertu gatavošana var šķist ļoti atšķirīgas jomas, taču Tālis skaidro, ka interese nāk jau no bērnības: „Man virtuve patikusi visu mūžu. Māte bija profesionāla pavāre, un es ļoti daudz stundu esmu pavadījis ar viņu kopā virtuvē. Arī ēdnīcās, restorānos, kur viņa strādāja. Man patika to procesu izziņāt. Kāpēc tiek darīts tā? Kāpēc ne citādk?”

Tālis Blanks kopā ar darbinieci Kristīni Bergmani un mācekli Santu Adamovsku. Uzņēmuma *Roberto gelato* vadītājs uzvilcis tādu pašu cepuri, kāda ir jokdarim uz etiķetes. „Dželato – tā ir jautrība, veselība,” uzskata ražotājs.

NO IDEJAS LĪDZ REALIZĀCIJAI

Pirms ķerties pie darba, veikta arī neliela tirgus izpēte un secināts, ka konkurence Latvijā ir niecīga – Tālim zināms tikai viens uzņēmums Rīgā, kas ražo dželado. Saldējums ar uzrakstu *gelato* redzēts kādā lielveikalā, taču tam pievienotas E vielas, tādēļ, pēc T.Blanka domām, to nemaz tā nedrīkstētu saukt, jo īsts dželado neko tādu nesatur.

Pirmā produkcija, ko *Roberto gelato* saražoja, dota nogaršošanai draugiem un paziņām: „Sākumā uzklaustījām atsauksmes par garšām. Un, kad cilvēki jau sāka jautāt, kur var iegādāties, ķērāmies klāt nopietnāk. Sarakstījām receptūras, pieaicinājām Pārtikas un veterinārā dienesta pārstāvjus. Izdarījām visus dokumentāros darbus.”

Pirmais dželado pārdošanai tapis 29. aprīlī, un katru mēnesi pieprasījums un ražošanas apjoms augot.

MAZĀK GAISA

Dželato top no dabīgām izejvielām: ogām, piena, krējuma un cukura. Ķīmiskas pārtikas piedevas – E vielas, krāsvielas u. c. – netiek izmantotas, skaidro T.Blanks. Receptu izstrāde un

īstās garšas atrašana prasot gan daudz laika, gan darba: „Ir jābūt guru, lai krāsu un garšu iegūtu tikai no dabīgām sastāvdaļām.”

Bija vajadzīgi apmēram četri mēneši, lai rastos pirmās piecas *Roberto gelato* šķirnes, un daudz palīdzējuši uzņēmuma darbiniece Kristīne Bergmane. Šobrīd šķirņu skaits pieaudzis līdz deviņām. Taču Tāļa princips ir tāds, ka garšas jāiegūst tikai no tā, kas atrodams Latvijā: „Mums ir savas ogas, savs piens un krējums. Es uzreiz pateicu, ka mums uzņēmumā nekad nebūs ievesto augļu. Būs tikai tas, kas audzis Latvijā.” Piena un krējuma piegādē *Roberto gelato* sadarbojas ar *Jaunpils pienotavu*, jo T.Blanks uzskata, ka tās produkcija ir nemainīgi laba. Ogas tiek iepirkas no SIA *Sanitex*.

Skaidrojot atšķirību starp saldējumu un dželado, Tālis uzsver, ka otrajā ir mazāk gaisa: „Teju visi saldējumi pasaulē tiek ražoti no vājpiena pulvera, kas ir pamats. Arī pārējais, ko pievieno, ir pulveri. Tos saber, un ražošanā viss tiek putots. Tā produktā rodas apmēram 28% gaisa.” Savukārt dželado tiek maisīts, un Tālis pieļauj, ka gaiss varētu būt tikai 8%. Dželato, salīdzinot ar saldējumu, ir blīvāks, krēmīgāks.

AMBĪCIJU NETRŪKST

Par pircēju reakciju uz jauno produktu T.Blanks saka: „Atsaucība ir vienkārši pārsteidzoša! Mēs uz to nemaz necerējām.” Produkcija tiek regulāri vesta uz Suitu tirgu, pārdota veikalos un kafējnīcās Kuldīgā, Liepājā, Ventspilī, Saldū, Stendē, Talsos, Jūrkalnē un citur. Kuldīgā, Liepājas ielā, izveidota arī sava tirdzniecības vieta.

Nepatīkams pārsteigums bijis tas, ka vairāki lielveikali tīkli sadarbību atteikuši, tai skaitā tādi, kuri publiski uzsvērot, ka Latvijā ražotos produktus atbalsta. „Lielie tirgotāji ir ļoti neatsaucīgi. Visādas atrunas. Atteikums, atteikums, atteikums... Tas ir ļoti jocīgi,” saka T.Blanks. Patlaban

no veikalu tīkliem sadarbība sāka tikai ar *Saldo*.

Runājot par grūtībām, ar kurām uzņēmējs sastopas, Tālis atzīst, ka nebūt nav viegli atrast labus darbiniekus, kuri būtu motivēti un ar atbildības izjūtu: „Ir ļoti grūti iemācīt cilvēkus strādāt – to es zinu jau no pieredzes celtniecībā.”

Taču šķiet, ka grūtības jaunajai iecerei nav šķērslis, jo plāni ir tālejoši. „Mūsu ambīcijas ir bezgalīgas,” saka Tālis un uzskaita vietas, uz kurām produkcija varētu ceļot: „Nākotnes plāni

Kā radies dželado

● 16. gs. beigās Mediči ģimene Itālijā nolīgusi slavenu mākslinieku un arhitektu Bernardo Buontalenti, lai tas noorganizē skaistus svētkus par godu Spānijas karaļa vizītei. Izmantojot prasmes kulinārijā un spēju savu darbu skaisti noformēt, Buontalenti Spānijas karalim pasniedzis krēmīgu, saldētu desertu, ko šodien sauc par dželado. Buontalenti tiek uzskatīts par tā radītāju.

● Visas Eiropas slavu dželado iemantoja, pateicoties slavenajam restoratoram Frančesko Prokopijo de Koltelli. No Palermo Itālijā viņš pārcēlies uz Parīzi, kur atvēris kafējnicu. Pavisam drīz tā kļuvis par Parīzes novitāšu centru – no eksotiskas kafijas līdz šokolādei un dželado, pasniegtam mazos trauciņos, kas atgādinājuši olu traucus. Kafējnicas *Procope* darbība bijusi veiksmīga, un dželado vārds izplatījies visā Francijā un citās Eiropas valstīs.

(Avots: projekts *Eiropas saldumu maršruti*.)

„Nekad mums uzņēmumā nebūs ievesto augļu. Būs tikai tas, kas audzis Latvijā.”

ATBILD IEDZĪVOTĀJI

Vai esat pilsoniski aktīvs un iesaistījies kādā nevalstiskā organizācijā vai brīvprātīgajā darbā?

Anna Līva Bārtule, studente:
– Piedalījos pašvaldības vēlēšanās. Esmu arī izvēlējusies profesiju – sabiedriskās attiecības un diplomātija –, kurā studēt. Tā saistīta ar politiku un pilsonisko aktivitāti. Palīdzu mammai darboties nevalstiskā organizācijā. Kopumā uzskatu, ka latvieši nav pietiekami aktīvi nevalstiskajās organizācijās. Domāju, tas ir tādēļ, ka latviešiem ir raksturīgi čīkstēt, bet, tiklīdz ir iespēja kaut kur iesaistīties un kaut ko mainīt, viņš to nedara. Daudz runātāju, bet maz darītāju. Man ir zināmi vairāki jaunieši, kuri saka, ka viss ir slikti, bet iesaistīties nekur negrib. Es zinu, ka katrā pilsētā ir jaunatnes centri vai kultūras nami un ka tajos parasti ir jauniešu domes. Es ieteiktu, tiklīdz vecums atļauj, iet un iesaistīties. Tā var būt lielisku pieredzi. Turklāt pieaugušo dzīvē būs daudz lielāka sapratne par lietām, kas apkārt notiek.

Alīna Vdovina, skolniece:
– Es piekritu visam, ko saka Anna. Pati arī neesmu pārāk pilsoniski aktīva un arī brīvprātīgajā darbā iesaistījies neesmu. Ja jāsaka, kāpēc, tad nezinu.

Sālma Paula Bārtule, skolniece:
– Man varbūt vēl nav tik daudz iespēju, jo esmu nepilngadīga. Brīvprātīgo darbu arī nekad neesmu darījis, jo nav laika. Bet kopumā esmu diezgan aktīva, regulāri apmekāju treniņus, arī vasarā. Un, protams, ir vēl citas nodarbes, ko darīt.

Marta, auklē mazbērnu:
– Tagad nekāds tāds nenāk prātā. Īpaši daudz neiesaistos. Dažreiz kaut ko palasu, kas mani interesē, un tad iesaistos, ja ir iespēja. Man ģimene aizņem lielāko daļu laika, tāpēc citām aktivitātēm tā pietrūkst. Citreiz vienkārši nav intereses par attiecīgo jautājumu.

Līga, māksliniece:
– Es teiktu, ka esmu daļēji aktīva. Esmu piedalījies vēlēšanās un devusi savu balsi parakstu vākšanā kādā sev aktuālā jautājumā. Manuprāt, tā iesaiste no manas puses nav tik liela, jo viss ir tā, kā tam jābūt. Cik daudz varu, tik arī iespēju robežās izdaru.

Santa Slokenberga, lektore administratīvajās tiesībās:
– Es esmu dubultpilsonē, ikdienā dzīvoju Zviedrijā, Latvijā iesaistos tikai vēlēšanās. Iespēju Zviedrijā ir daudz, viss ir atkarīgs no sabiedrības interesēm. Mums ir ļoti liels un spēcīgs nevalstiskais sektors. Es pati esmu iesaistījies kopienā, kura strādā, lai stiprinātu sieviešu tiesības. Ja interesē vides jautājumi, tajā var darboties. Nevalstiskā organizācija var ziņot pašvaldībai un darboties pašvaldības interešu grupās. Pašvaldības pirmais uzdevums ir strādāt cilvēkam. Mēs varam griezties pie viņiem ar jebkuru problēmu un to risināt. Piemēram, šajā vasarā mēs strādājām, lai nodrošinātu drošāku vidi apkārtnē, rastu jauniešiem izklaides aktivitātes un rūpētos par to, lai sarūķ noziedzība. Šauram darbības lokam parasti klāt nāk ekspertīze, lai var koncentrēties un izdarīt savu darbu. Latvijā tagad veselības nozarē ir viena problēma ar pacientu organizācijām – tās ir sadrumstalējušas. Tāpēc ir jautājums, vai pacienti tiek adekvāti pārstāvēti. No vienas puses, šī sadrumstalotība var būt problēma, jo tā aptver vienu šauru interešu loku grupu, bet, no otras puses, mēs visi esam pacienti un medicīna vienā brīdī var kļūt aktuāla ikvienam. Līdz ar to šo jautājumu nevar viennozīmīgi vērtēt. Zviedrijā vienu brīdi aktuāla bija mēģinājuma ir viss, kas ar to saistīts, un var redzēt, ka mēs joprojām ar to strādājam. Latvijā par centrālo aktivitāti ir grūti teikt, bet tas, ko var redzēt – vai nevalstiskām organizācijām ir vai nav adekvāts finansējums. Un tā ir viena liela sāpe. Tomēr kopumā uzskatu, ka abās valstīs nevalstiskās organizācijas dara teicamu darbu.

Kurzemnieka publikāciju sērijā *Visi zem viena kupola* – piektais stāsts. Šoreiz par tādu svarīgu tēmu kā pilsoniskā sabiedrība. Kā tā veidojas, kas ietekmē to, vai cilvēki ir sabiedriski aktīvi, vai viņiem rūp savas dzīves vide un vai viņi gatavi iesaistīties pilsoniskās aktivitātēs, veidojot labāku dzīvi savā valstī.

Mainīt vispirms sevi un tad arī pasauli

Ēdolniece **Elīna Futraka** vairāk nekā gadu ir Kurzemes NVO centra valdes priekšsēde, bet nevalstiskajā sektorā darbojas vismaz desmit gadus. Studējusi komerciju un vadību, pati daudz mācījusies par pilsoniskas sabiedrības veidošanu, vadījusi projektus un palīdzējusi citiem. Viņa uzskata sevi par Latvijas patrioti un īstenu kurzemnieci ar spēcīgām saknēm, bet tas netraucē, gluži otrādi – palīdz globālu jautājumu risināšanā.

„Mēs paši veidojam sabiedrību, kurā dzīvojam. Tas ir tik interesanti, cik dažādi esam, un cilvēkiem ir tiesības tādiem būt,” teic Kurzemes NVO centra vadītāja Elīna Futraka.

Kas Ēdoles meiteni pamudināja iesaistīties dažādās sabiedriskās aktivitātēs?

Lielākoties mana dzīve saistīta ar Kuldīgas novadu, precīzāk, Ēdoli, kur uzaugu un dzīvoju arī tagad. Pēc pamatskolas gan kādu laiku biju prom – aizgāju mācīties par komercpakalpojumu darbinieku Liepājas Valsts tehnikumā. Tobrīd īsti nezināju, ko darīt tālāk, par ko kļūt. Nolemu pamēģināt studenta dzīvi. Esmu vienkāršs lauku bērns, augu trīs bērnu ģimenē. Mums bija sava saimniecība, un jau agri sapratu, cik daudz varam paši izdarīt, negaidot, ka kāds visu pienēsīs klāt. Pamatskolā biju diezgan aktīva – piedalījos konkursos,

mācību olimpiādēs, kas nu bija tajā laikā pieejams. NVO sektoru sāku iepazīt Liepājā. Ar domubiedriem nodibinājām biedrību *lekaru savu nākotni!*, kura kādu gadu tur darbojās, tad aizceļoja uz Pāvilstu, bet vēlāk uz manu dzimto pagastu, kur kļuva par Ēdoles jauniešu biedrību.

Ar mērķi uzmundrināt vietējos jauniešus?

Jā, vienkārši kopā kaut ko darīt. Kā jau tas ir jauniem cilvēkiem, kas negrib sēdēt mājās, bet iepazīt pasauli, uzlabot savu dzīvi un varbūt arī pasaulē līdz ar to kaut ko mainīt. Runājot par pasaules mainīšanu, jau skolas laikā izstādē Kīpsalā mani ieinteresēja organizācija

Elīna augusi trīs bērnu ģimenē, jau no mazotnes iemācījusies strādāt savā saimniecībā, saprotot, ka neviens klāt nēko nenesīs, bet ļoti daudz var saviem spēkiem izdarīt. Viņai patīk rakt gan tiešā, gan pārnēstā nozīmē – iedziļināties, lai izprastu. To viņa māca arī savām mazajām meitaiņām Emilijai un Elizabetei.

Junior Chamber International Latvia, kas vieno jauniešus līdz 40 gadiem, kuri uzskata: lai veiktu pozitīvas pārmaiņas arī globāli, jāpilnveido sevi un sabiedrība sev apkārt. Iepriekš viņiem bija nodaļa arī Liepājā, bet tā ir pajuksu. Ideja mani tā aizrāva, ka sasaucu domubiedrus un nodaļu atjaunoju. Gadu to vadīju, par to saņēmu balvu, un tas bija liels stimuls turpināt. Tas deva pārliecību, ka es tiešām kaut ko varu. Tad vēl biju jauns skuķis, bija jāorganizē tikšanās, jāriko konferences uzņēmējiem – pieredzējušiem, gudriem vīriem – un citi pasākumi. Iesaistījos arī Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kamerā. Tā tas ceļš nu jau gadus desmit vedis caur dažādām organizācijām.

Bija drosme runāt ar tiem gudrajiem vīriem? Gadās, ka pieredzējušie raugās

Sēžot mājās iesēžas

● **Inese Ivāne**, Skrundas biedrības *Ventas krasti* ilggadēja vadītāja, Kuldīgas novada Rudbārzu pagasta pārvaldniece:

– Tie, kas agrāk darbojušies, turpina arī tagad. Tie, kas savā čaulā sēdējuši, sēž joprojām, un nekā viņus no tās nespēj izraut. Ir tik daudz runāts, bet nav atrasti īstie rīki sēdētāju motivācijai. Sociālie mediji ar negācijām tikai uz sliktu mudina, nomāc jebkuru vēlmi iet un darīt kaut ko. Arī tie, kas iet un darbojas, vairs nemēģina kādu pārliecināt. Savu tiesu darījusi mājāsēde un atāllinātais darbs. No vienas puses, labi, ka var no mājām strādāt, vairāk veltīt laiku ģimenei un savējiem. Nav jātērē laiks un līdzekļi, uz semināriem, mācībām braukājot. No otras puses, dažs slinkāks, varbūt paviršāks kļūst. Tālmācībai tomēr nav tās kvalitātes, kas klātienē. To redzu, vadot pirmās palīdzības un sociālās aprūpes kursu Rīgas 1. medicīnas koledžā. Kāds ķemmē suni, kāds vispār izslēdz kameru, sazin’, ko viņš dara, cik nopietni klausās. Nav ne pietiekamu teorētisko zināšanu, ne prakses. Tāpat ar sabiedrisko darbu – neizejot no mājās, cilvēks iestieg. Pagastā dzīvība atgriezusies, bet ne pilnībā. Nav vairs ideju, nav gribēšanas, protams, traucē ierobežojumi. Bet dažiem tas ir tikai aizbildinājums nekā nedarīšanai. Tagad skatos uz pašdarbniekiem, kas sākumā ļoti pārdzīvoja, ka nevar notikt kolektīvu mēģinājumi dejojājiem, dziedātājiem. Tagad nevar vairs visus atpakaļ dabūt.

Pamatu ieliek mazotnē

● **Alvids Pupšis**, Saldus novada Ezeres mazpulkus organizācijas *Asni* un biedrības *Misu līg-zda* vadītājs, Latvijas Pilsoniskās alianses balvas 2020. gada laureāts nominācijā *Cilvēka izaugsmei*:
– Ierobežojumi mums neliedza būt aktīviem. Kādu mēnesi varbūt satikāties attālināti, bet tad atkal atsākām nodarības, protams, piesardzīgi. Jāteic, ka tagad aktivitāte augusi. Iepriekš mazpulkos nāca kādi padsmi bērni un jaunieši, tagad – 25. Pārsvārā pusaudži, jo, kad tuvojas vidusskolas gadi, tad rodas citas intereses, pēc tam vispār aiziet no pagasta. Bet pamats ir ielikts. Daudzi, atbraukuši mājās no Rīgas vai ārzemēm, nāk pie manis un prasa, ko varētu palīdzēt. Viņos saglabāties darba prieks. Mācu, lai lepojas ar jebkuru labu darbu, pat ja nav sanācis – nākamreiz būs labāk. Vadu arī makšķernieku biedrību, tur man pārsvārā vidējā un vecākā paaudzē. Kad rīkoju sacensības, ap 30 cilvēku atnāk. Patīk tā kopā būšana. Mums jau laukos pašiem sev svētki jārada, no citurienes klāt nepievedis. Kaut kā gadījies, ka man apkārt ir daudz aktīvu cilvēku, kuri darbojas biedrībās. Esam sākuši atjaunot Ezeres parku, kas gadiem bija aizlaists. Tas ir komandas darbs, jo viens jau nav cīnītājs. Līdz pusdienlaikam esmu tiešajā darbā, tad sabiedriskajā. Labi, ka otra pusīte vēl ļauj.

ar neuzticību, sak’, ko te tāds skuķis grib pasauli mainīt.

Jāatzīstas, ka man vēl tagad nav viegli tikt tam pāri. Daudz palīdzēja Kurzemes NVO centra iepriekšējā vadītāja Inese Siliņa – viņa motivēja piedalīties, atgādināja par manām zināšanām un prasmēm konkrētajā jomā, jo man patīk rakties dziļumā, kā arī iedrošināja likt tās lietā un palīdzēja citiem. Pirms gandrīz pieciem gadiem, kad biju beigusī arī grāmatvedības kursu, ieraudzīju sludinājumu, ka Kurzemes NVO centrs meklē savu universālo cilvēku darbam ar sabiedrību, projektiem. Tad gan biju citos pastāvīgos darbos ierakusies un tikko vēl bērns bija piedzimis. Vēl joprojām mani interesē arī lokāls sabiedriskais darbs. Bet laukos aktīvo cilvēku diemžēl ir ļoti maz.

Kāpēc?

Pilsoniskā aktivitāte prasa dažādas kompetences. Ir jātērējas, lai pats būtu aktīvs un citus iesaistītu, lai mācētu sarunāties ar citas tautības un vecuma cilvēkiem un lai viņi, atnākot no darba, gribētu veltīt pāris stundas citām interesēm. Aktīvi ir tie, kas tādi vienmēr bijuši, dažkārt no paaudzes paaudzē darbīgi. Tā pēkšņi iziet sabiedrībā kaut ko darīt nav viegli. Man šķiet interesanti, kas cilvēki ir tik dažādi, un viņiem ir tiesības tādiem būt. Mums jāiemācās cienīt to dažādību: ja tā traucē, tad jāmaina kaut kas sevī. Daudziem varbūt nav īsti saprotams, ko nozīmē pilsoniskā aktivitāte. Kad saku brīvprātīgais darbs, tad tā bilde ir skaidrāka. Mēs paši nevalstiskā sektora organizācijās to vēl joprojām mācāmies. Savā ziņā vēlēšanas parādīja, cik esam aktīvi un vai gribam ko mainīt. Vēl jau teikt: nav jēgas, bet varbūt nemaz nevajag mainīt, visa ir tik pietiekami.

Ir liela personiskā brīvība, visu var pieprasīt un arī dabūt. Nav tādu ierobežojumu kā padomju laikos, kad ne visu runāt drīkstēja. Jā, tagad neuzticas valsts pārvaldei. Bļauj, ka tā nepareizi dara, bet tā ir tikai tāda

bļaušana, jo nav prasmju, kā iesaistīties, lai mainītu. Rīko piketus pret kaut ko, bet bez skaidra formulējuma, ko tad grib sa-sniegt un kas tieši darāms. Līdz ar to tam pasākumam nav kvalitātes. Tāpēc jāmacās, jātērējas.

Kā mainījās sabiedrības intereses nevalstiskajā sektorā līdz ar demokrātijas attīstību? Nesen kādā piketā Kuldīgā tika pārņemts (laikam jau valdībai), ka demokrācija beigsies.

Interesanti, ka tieši attīstība ietekmējusi līdzdarbošanos. 90. gadu beigās un šī gadsimta sākumā bija lielāks ekonomiskais atbalsts sabiedriskajām organizācijām, arī no valsts. Tagad sabiedrība izglītotāka, informācija pieejama pārpusēm. Visi liekas gudri. Kad tā nebija, bija lielāks stimuls iesaistīties, mācīties, kopā darboties. Tagad izveidojušās interešu grupas, bet joprojām vēl neesam iemācījusies, kā šīm dažādajām grupām dzīvot kopā, rast kompromisus, citreiz piekāpties, bet citreiz pacīnīties vairāk. Tā ir demokrātijas māksla. Tie, kas ir tikai blāvēji, par citiem nedomā, uzskata, ka tikai viņiem ir tiesības.

Vai ir kādu interešu grupu īpatsvars?

Izteiktas dominantes nav. Lai gan – nav jau pētīts. Organizācijas var darboties vairākās jomās vienlaikus, nav jābūt noteiktām rāmītīm ielikām. Statistika arī neuzrāda patieso ainu, kura joma aktīvāka. Latvijā ir ap 24 tūkstošiem biedrību un nodibinājumu, bet ne visi reģistrētie šobrīd darbojas. Dažas organizācijās ir tikai divi vai trīs cilvēki. Sports joprojām ir aktīvs. Pēdējā laikā pieaudzis dzīvokļu apsaimniekošanas biedrību skaits – to pamudinājis ekonomiskais aprēķins, un cilvēki sapratuši, ka pašiem darboties ir labāk un lētāk. To sekmējusi arī pašvaldību politika, lai gan arī apsaimniekošanas cenās tiek celtas viņu ekonomisko aprēķinu dēļ. Bet rezultāts – sabiedrība sāk pati kaut ko darīt, nevis gaidīt, kad pienēsīs klāt. Tie,

kuriem sava saimniecība, zina, kā tas ir. Varu ieteikt daudzdzīvokļu namu iemītniekiem atnākt uz kādu talku. Viens ir padarītais darbs, otrs – tā var iepazīt citus.

Kā uzrunāt, jo latviešis jau tāds kautrīgs – ko nu es tur tā iešu?

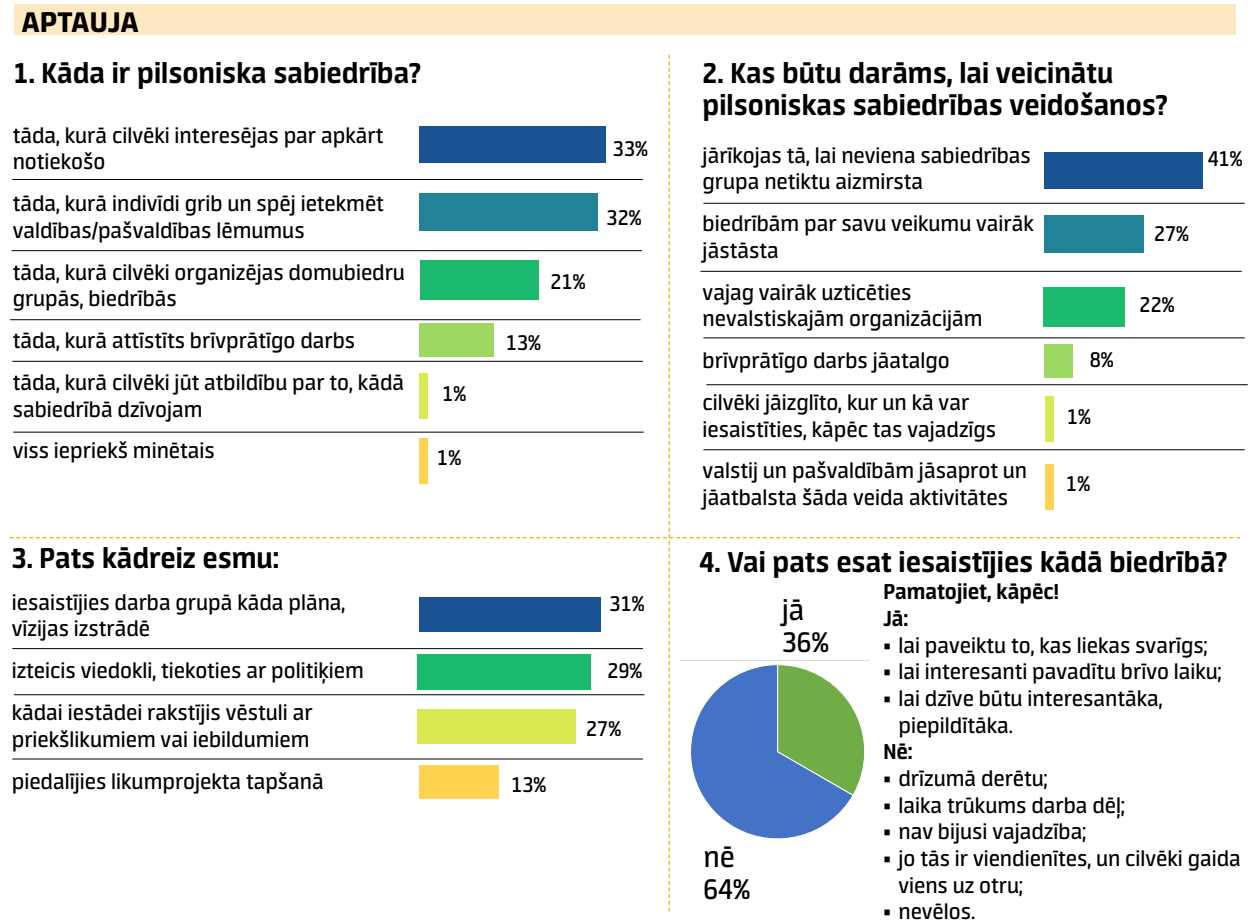
Protams, skaļi saukļi, lozungi ne vienmēr der. Parasti domubiedri viens otru paši atrod, draugs draugu paaicina. Dažkārt no mazas lokālas biedrības izaug spēcīgs pakalpojumu sniedzējs, piemēram, sociālajā jomā. Un jābūt līderim – spēcīgam vadītājam, tad sekotāji atradīsies. Jāprot uzņemt citus, daudz organizācijas domā tikai par sava labā mērķa sasniegšanu, bet neiet plašumā, neaug kā organizācija. Biedrība var teikt, ka ir atvērta visiem, bet var gadīties, ka tās darbinis nemaz nav tik plaši vaļā. Jāprot komunicēt – tas arī ir izaicinājums. Man arī gribētos vēl vairāk: kaut ko palīdzēt *Mamma mammai fondā*, iedziļināties *Kūravas* kultūras mantojuma lietās. Bet viens cilvēks jau nevar visu. Jāprot savu laiku sadalīt.

Kas ir aktīvāki – sievietes vai vīrieši?

Tas atkarīgs no jomas. Vīrieši ir aktīvāki kā mednieki, makšķernieki, viņi ir praktisko darbu darītāji un pragmatiskāki. Sievietes vairāk izpaužas sociālajā jomā, viņām tādas gaistgas (ne tik piezemētas) lietas patīk. Kad es savam vīram stāstu par demokrātijas kvartāla attīstīšanu, viņš atmet ar roku, lai pasaku, kas konkrēti darāms, kas jāieskrūvē vai jānožāgē.

Vai brīvprātīgais darbs būtu jāatalgo?

Manā izpratnē tas neiet kopā. Jēdziens pats pasaka: darboties no brīva prāta. Bū-tībā jau brīvprātīgais arī iegūst sev, bet ne taustāmi kā atalgojumu par darbu. Tās ir zināšanas, jaunas prasmes, ko viņš iegūst, citiem palīdzēdams. Jaunieši to prot novērtēt, ja vien grib mācīties un iepazīt pasauli. Lai gan mums arī seniori ir ļoti aktīvi. Viņus interesē arī pasaulē notiekošais, ne tikai savs mazdārziņš.

Tapetes – mājīguma un greznības rota

Tapetes jau no seniem laikiem bijis veids, kā skaisti un ātri pārveidot jebkuru telpu. Lai arī mainījušās tendences un pasaule tiecas pēc minimalisma, tapetes vēl joprojām ir elegants veids, kā jebkuru telpu pārveidot pēc sirds patikas. Interjera dizainere Aiga Vaitkus, kurai ir 15 gadu pieredze savā jomā, iesaka, kā izvēlēties tapetes un kas jāņem vērā, pirms telpā sākt remontu.

PIRMS ROKĀS ŅEMT SKRĀPI

Lai telpā uz sienas izmantotu grafiskus elementus – tapetes vai ko citu, jāizvērtē telpas raksturs un funkcija. Jāsaprot, kam tā paredzēta – vai ikdienā tā būs centrālā telpa, kurā notiks liela rosība, vai darba vieta, kurai jābūt gaišai un vieglai, vai arī tur norisināsies intīmas sarunas klusinātā apgaismojumā. Atbilstoši plānotajai funkcijai – guļamistaba, viesistaba vai birojs – tiek izvēlēti sienas krāsu toņi un grafika. A. Vaitkus pamāca: „Ja gribas radīt klusinātu telpu ar intīmu gaisotni, tad ne tikai sienai var skatīties tumšākus toņus. Var izvēlēties tapetes ar greznākiem elementiem – zelta atspiedumiem vai sarežģītākiem ornamentiem. Šobrīd ir pieejami augstas kvalitātes produkti un tiek piedāvāti dažādi grafiskie zīmējumi, kas telpā var radīt īpašu atmosfēru. Tā var būt arī fototapete ar lielu un pārspīlētu augu lapu motīvu vai citiem elementiem. Uzskatu, ka fototapetes var atrast ļoti labus risinājumus.”

SIENAS TOŅI UN LABS APGAISMOJUMS

Nopērkot tapetes, istabā nav jāaplīmē visas četras sienas vienādi, beigās vēl uzliekot līstītes. Telpu var veidot, mainot tās ģeometriju – vienu sienu nolīmēt ar tapeti vai pat uzlīmēt to uz griestiem.

Vienu tapešu sleju var kombinēt ar sienas krāsu. Daudz ko var atrisināt ar sienas toņiem. A. Vaitkus: „Man nepatīk visu nojaukt un ignorēt to, kas telpā jau ir. Tas ir pozitīvs izaicinājums – ieiet telpā un pielikt savu roku, lai radītu jaunu gaisotni. Ja priekšmets ir labi saglabājies, kādēļ to neatstāt? Ņemot vērā visu, kas ir telpā, ļoti svarīgs ir apgaismojums. Izgaismojot sienas grafiku ar prožektoriem vai citiem gaismas ķermeņiem, arī grafika izmainīsies. Ja istabai pa vidū ir tikai viena griestu lampa, tas ir ļoti nabadzīgs gaismas avots. Izgaismojumu var vērot laukā, kad saule maina vietu un tās stari krīt dažādos leņķos, izgaismojot priekšmetus. To pašu var adaptēt arī telpā un ieviest papildu gaismas avotus – stāvlampu, prožektorus u. c. Pietiekami daudz gaismas rada pavisam citu atmosfēru.”

KRĀSAS VAIRS NETIEKAS STŪROS

Interjera dizainere ir pārliecinājusies, ka šobrīd vairs netiek izmantoti standarta risinājumi – nav tā, ka telpā izvēlas tikai vienu apdares elementu – tapetes vai sienas krāsu. „Tagad visi varam būt mākslinieki un elementus kombinēt. Sienu var arī neapstrādāt un atstāt industriālu, tā panākot labu kontrastu. Šobrīd ir tendence sienu nekrāsot līdz stū-

Interjera dizainere Aiga Vaitkus strādā projektos ne tikai Latvijā, bet arī ASV, Krievijā, Azerbaidžānā un citās valstīs, sniedzot padomus par interjera dizainu, radot klientu sapņu mājas.

riem, kā tas ir ierasts. Drosmīgs risinājums ir tas, ka materiāli saskaras nevis stūros, bet kādus 30 centimetrus uz sienas. Uzlīmējot tapetes gan uz sienas, gan griestiem, iespējams panākt ļoti rotaļīgu telpu. Nedrīkst novilkt robežas. Virs vannas var līmēt tapetes, bet guļamistabā – flīzes. Kādreiz tapetes vannasistabā šķita pārsteidzīgs solis mitruma dēļ, jo vajadzīgas taisnas sienas un jābūt labai ventilācijai, lai mitrums tapetes nebojātu. Man liekas, ka tas ir padomju laika stereotips par tapetēm, flīzēm un linoleju. Mūsdienās šie materiāli ir pavisam citas kvalitātes. Ja kādam sniedzu padomu, ka uz grīdas var uzklāt linoleju, man parasti atbild, ka tas esot vecmodīgi, bet īstenībā tā nav.”

BALANSS STARP SENO UN MODĪGO

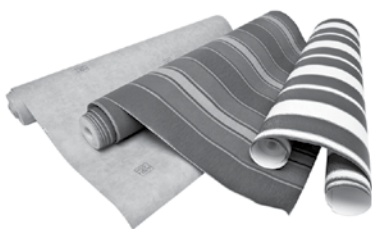
A. Vaitkus iesaka katrā telpā vispirms izvērtēt jau esošās lietas, kas tajā ir vērtīgas: „Ja telpa atrodas senākā namā, tajā daudz

Aigas Vaitkus veidoto telpu dizains, kombinējot dažādus elementus un sienas apdares veidus.

kas ir vērtīgs, piemēram, kultūrslānis. Iespējams, ka no tā kaut ko var aizgūt. Nav viss jānojauc, jāliek režģis un jākrāso. Varbūt šajā konkrētajā telpā ir padomju vai senāku laiku nospiedumi un varam paskatīties, kā tā izskatījies pirms tam. Varbūt kāds speciālists jau bija atradis ļoti labu krāsu salikumu. Izvērtēju arī to, vai telpa atrodas straujā pilsētvidē vai laukos, senā vai daudzdzīvokļu mājā. Modes tendences ir ļoti stiepts jautājums. Vai gribam sekot līdzī tendencēm, kas nesakrīt ar telpu, tās uzdevumu un pašu sajūtu. Tāpēc nevar sekot tikai modei. Lai saprastu, kas

tagad ir modē, var ieiet jebkurā apģērba veikalā un apskatīties šī brīža piedāvājumu standarta apģērbiem. Tā var noteikt, kādi krāsu toņi dominē pasaulē. Visās nozarēs tie ir līdzīgi – arī materiālos. Ja modē ir samts, visi iespējamie dīvāni piedāvājumā ir no samta. Es kā speciāliste uz to minimāli skatos – ja samta dīvāns ir tas īstais, kas telpu var papildināt, tad *super*, bet ja nav, es to ignorēju. Parasti telpā meklēju kādu elementu – sienu, gaismekli vai citu akcentu, ko izcelt, pēc tam pārējo tam pakārtoju. Telpā nevajag meklēt vairākus akcentus, kas viens otru noēno.”

TAPEŠU CENAS

- **Papīra tapetes** – no 2,50 līdz 6,50 eiro/rullī.
- **Vinila tapetes** – no 5,00 līdz 25,00 eiro/rullī.
- **Flizelīna tapetes** – no 4,00 līdz 24,00/rullī.
- **Mitrās tapetes** – no 11,00 līdz 17,00 eiro viens iepakojums (ar to var noklāt vidēji piecus kvadrātmetrus).

(Tās ir tapešu vienas vienības vidējās izmaksas un var atšķirties atkarībā no ražotāja, izcelsmes valsts un veikala. Šeit minētas cenas no internetveikaliem Kurši, Būvniecības ABC un K Senukai.)

Kādas labāk izvēlēties

Tapešu sortiments ir ļoti plašs. Lai zinātu, kuras būs piemērotākās konkrētajai telpai, esam apkopojuši tapešu veidus, to priekšrocības un mīnus.

PĒRKOT PIEVĒRS UZMANĪBU:

- tapešu daudzumam rullī. Standarta rullī ir 10 m;
- sienu izmēriem. Pirms dodies uz veikalu, izmēri sienu laukumu, lai varētu nopirkt pareizu daudzumu rullī;
- sērijas numuram. Tā ir vairāku ciparu kombinācija, kas norādīta uz tapešu etiķetes, lai neatšķirtos krāsas tonis. Reizēm tas atšķiras atkarībā no partijas;
- cik daudz tapešu ies zudumā, ja esi izvēlējies tapetes ar rakstu. Šāda informācija ir norādīta uz

rullī. Vidēji tie ir 25 cm uz vienu sleju. To ņem vērā, lai zinātu, cik rullī jāpērk;

- tapešu līmei. Izvēlies konkrētajam tapešu veidam paredzēto līmi. Uz iepakojuma ir norādīta jaukšanas attiecība un daudzums kvadrātmetros.

TAPEŠU VEIDI

Papīra tapetes ir lētākās un visizplatītākās tapetes. Tās nav mirtumizturīgas, tādēļ nav piemērotas telpām ar lielu mitrumu, piemēram, virtuvē vai tualetē. Viegli līmējamas un videi draudzīgas, bet plānākas un zemākas kvalitātes. Saulē tās ātrāk izbal un uz tām var redzēt ūdens pleķus. Šīs tapetes ilgi nekalpos, jo to izmantošanas ilgums ir līdz

pieciem gadiem.

Vinila tapešu pamatā ir flizelīns (auduma šķiedras) un papīrs ar ļoti daudzveidīgu pārklājumu, kas telpai piešķir ļoti elegantu skatu. Tās var tīrīt ar mitru lupatu. Piemērotas virtuvei, jo viegli uzkopt ēdiena atliekas. Vinila tapetes saulē gandrīz neizbal un to tekstūra var noslēpt nelīdzēnas sienas un defektus. Tās nelaiž cauri gaismu – tas nav labi, ja mājās periodiski parādās pelējums. Nav piemērotas bērnu istabām.

Flizelīna tapetes ir līdzīgas vinila tapetēm, bet to pamatne aizpildīta ar flizelīnu un neaustu materiālu. Šīs tapetes ļoti labi nosedz nelīdzēnas sienas un defektus tajās. Tās kalpos ilgi, jo ir ļoti izturīgas. Flizelīna tapetes ļauj elpot

sienai, tādēļ tās ir piemērotas jebkurai telpai.

Šķidrās tapetes jeb slapjās tapetes ir no auduma šķiedras izgatavots dekoratīvais apmetums. Veikalā šīs tapetes pārdod maisos. Maisījumu sajauc ar ūdeni un uzklāj uz sienas ar špaktelinstrumentiem. Šķidrās tapetes atgrūž putekļus un perfekti paslēpj sienu nelīdzēnumus. Tās palīdz arī izolēt skaņu, jo slānis ir biežāks. Līmēšana aizņem ilgāku laiku. Tās ilgi žūst un nedrīkst palikt slapjas, citādi auduma šķiedras var sākt pelēt. Izmaksas būs krietni dārgākas nekā tad, ja izvēlēties parastās tapetes. Mitrās tapetes izskatās ļoti eleganti.

Jānis Siliņš
Aigas Vaitkus arhīva foto

Turpinām stāstīt par mūspuses vidusskolu beidzējiem – Latvijas simtgades stipendiātiem.

Ar apņēmību un aizrautību

„Man paliks ļoti daudz labu atmiņu no četriem gadiem tehnikumā, jo piedalījies visur, kur vien iespējams, iepazīnu interesantus cilvēkus, kurus tagad saucu par draugiem,” saka Kuldīgas Tehnoloģiju un tūrisma tehnikuma absolvente NORA ZIEMELE.

Mācību laikā Nora bijusi ļoti aktīva: piedalījies vēstures studiju pulciņā, bijusi pašpārvaldes vadītāja, organizējusi pasākumus, palīdzējusi iedrošināt un motivēt vienaudžus tajos darboties, dziedājusi korī, dejojusi tautas deju kolektīvā.

„Man ļoti daudz ko patīk darīt. Vēl bez skolas aktivitātēm brīvajā laikā lasu grāmatas un dodos ekskursijās ar ģimeni, jo tas ļauj iegūt atšķirīgu pieredzi, paskatīties pavisam no cita

leņķa. Ja ir iespēja, dodos izjādēs ar zirgiem. Un man patīk dažādi rokdarbi.”

Visā, ko dara, Norai svarīgi sasniegumi: „Mūsu kursam lielu motivāciju darboties un mācīties deva augsts novērtējums – pēc tā visi arī tiecāmies. Gan augsta atzīme, gan mūstisks novērtējums no skolotāja deva vēlēšanos darīt un darīt arvien labāk. Man visi skolotāji, pie kuriem tehnikumā mācījies, paliks ļoti mīļi, bet

vislielāko paldies gribētu pateikt Gunītai Meierei. Uz viņas stundām devos ar prieku, tās arī šķita visinteresantākās, bet nenoliegšu, ka viņa bija diezgan stingra un prasīga, un tieši tas arī lika vairāk mācīties. Vēl lielu paldies gribu teikt skolotājai Anetei Puriņai, pie kuras varēju iet, ja bija nepieciešama jebkāda palīdzība.” Lielākās grūtības bijušas ar matemātiku, taču tās viņa varējusi atrisināt, nedaudz pašpikojot pierakstu kladēs.

Nora izvēlējusies Vidzemes augstskolā apgūt tūrisma un organizācijas vadību: „Četru gadu laikā šī nozare mani tik ļoti aizrāvusī, ka gribas to apgūt arī turpmāk.”

Ar 500 eiro izcilniekus var atbalstīt, pateicoties tiem iedzīvotājiem, kuri piedalījušies Latvijas loterijā rīkotajā Simtgades loterijā. Stipendiju var saņemt viens absolvents katrā vidējās izglītības iestādē.

Kuldīgas Tehnoloģiju un tūrisma tehnikuma absolvente Nora Ziemele skolas laiku atcerēsies kā krāsainu un piedzīvojumiem pilnu.

Vajag tikai darīt

„Ir liels pārsteigums, saņemot stipendiju, jo nezināju, ka esmu izvirzīta, neviens neko nebija teicis,” saka Kuldīgas Centra vidusskolas absolvente BETIJA GRABOVSKA.

Viņai paliks daudz pozitīvu atmiņu, taču attālinātās mācības pēdējā gadā ļoti ietekmējušas gan pašu procesu, gan draudzību ar klasesbiedriem. „Bija tādi brīži, kad tika uzdots ļoti daudz darbu vienlaikus, ar pārāk īsiem nodošanas termiņiem, un tad vajadzēja laiku saplānot tā, lai visu var paspēt, izvērtēt prioritātes un to, kuram darbam vajadzēs vairāk laika, kuram

mazāk.” Taču atbalstījuši saprotoši un pretimnākoši pedagogi: „Noteikti atmiņā paliks matemātikas skolotāja Santa Lapiņa un ķīmijas skolotāja Ināra Iesalniece. Šo mācību priekšmetu eksāmeni man gatavojos visvairāk, un šīs skolotājas man attālinātājā procesā daudz palīdzēja.”

Betijai sekmes vienmēr bijušas ļoti labas, taču svarīgi tās noturēt: „Ikdienā vajag ieguldīt lielāku darbu un iesaistīties stundās, uzdotot jautājumus un sekojot līdzi mācību vielai. Ja pašai ir vēlme un interese, tad ir diezgan viegli iegūt arī labu vērtējumu. Tāpat svarīgi plānot laiku un darbus.”

Viena no Betijas sirdslietām ārpus skolas

ir mūzika. Viņa divreiz absolvējusi Kuldīgas mūzikas skolu – pirmoreiz klavieru, otreiz saksofonistu klasi – un spēlē Kuldīgas saksofonistu ansambli. Brīvajā laikā patīkot arī skriet.

Betija mācīsies Rīgas Tehniskās universitātes Arhitektūras fakultātē: „Man vienmēr bijusi vēlme studēt arhitektūru, mani interesē dažādu ēku plānojums un cilvēku sajūtas, mijiedarbība ar celtni, kurā viņi atrodas. Arī ceļojot esmu lielu uzmanību pievērsusi citādākām, interesantām celtnēm.” Viņa turpinās hobbija līmenī nodarboties ar mūziku un cer saksofonu spēlēt kādā lielākā sastāvā.

Kuldīgas Centra vidusskolas absolvente Betija Grabovska: „Jesāktas lietas neatstāju pusratā – ja ko iesāku, novedu līdz galam. Es sevi dēvētu nedaudz par perfekcionisti, jo visu gribas izdarīt labi. Tas liek turpināt un pierādīt pašai sev, ka es varu.”

Pašdisciplīna, gribasspēks un sirsnība

Kuldīgas Mākslas un humanitāro zinību vidusskolas absolvents AKSELS AGRIS VĒVERS vienmēr tiecies pēc sasniegumiem, sakot: lai viss izdotos, galvenais ir gribēt darīt un mācēt sevi disciplinēt.

Skolas laiku viņš atcerēsies kā ļoti labi pavadītu: „Man paveicies ar klasesbiedriem – visi bijām diezgan draudzīgi. Tāpat paliks atmiņā mūsu foršie skolotāji, kurus vairāk uztvēru kā draugus un padomdevējus. Pie viņiem varēju iet, kad nepieciešama palīdzība vai kas sakrājies uz sirds. Vismīļākais skolotājs man ir Vladimirs Osmanovs, kurš mācīja fiziku, prata atrast piemērus no dzīves, kas palīdzēja tēmu izprast daudz labāk un stundas padarīja interesantākas.” Aksels katru gadu piedalījies fizikas olimpiādēs un ieguvis 1. vietu Kuldīgas novadā, tāpat piedalījies olimpiādēs latviešu valodā

un angļu valodā.

Iegūstot stipendiju, puisis ir gandarīts: „Zināju, ka skolotāji mani pieteikuši, bet nezināju, vai iegūšu, lai gan ar nelielu cerību gaidīju, jo klasē biju viens no labākajiem. Vecākiem gan liels pārsteigums, jo viņiem nesacīju, ka esmu pieteikts.”

Aksels atzīst: lai uzturētu labas sekmes, viņš daudz mācījies. Svarīgi esot kārtīgi apgūst pašus pamatus – ieguldīt darbu jau sākumskolā un pamatskolā, lai vidusskolā vieglāk mācību vielu izprast. Bērībā palīdzējuši vecāki, apbalvojot ar kādu sen kārotu lietu, un tas palīdzējis sevi disciplinēt.

No vidusskolas atmiņā palikšot braucieni uz kempingu *Zaķi*: „Katru gadu ar klasesbiedriem tos organizējām – tā bija tradīcija nosvinēt vasaras sākumu un laiku pavadīt kopā. Tur palikām pa nakti, sēdējām pie ugunsкура un darījām visādas blēņas.”

Aksels spēlē futbolu, florbolu un šahu, bieži brauc uz sacensībām Kurzemē, iegūstot nozīmīgas vietas. Pēdējā gadā Covid-19 pandēmijas dēļ trenēties un startēt nav iznācis bieži, taču viņš cer drīz to atsākt. Agrāk Aksels dejojis skolas tautas deju kolektīvā *Austra*, ar kuru piedalījies Dziesmu un deju svētkos, uzstājies koncertos.

Akselu Agri Vēveru, kurš beidzis Kuldīgas Mākslas un humanitāro zinību vidusskolu, interesē robotika un citas tehnikas nozares, tāpēc viņš studēs Rīgas Tehniskās universitātes Mehatronikas fakultātē.

Tūristi Kuldīgā – ko viņi te meklē?

Vasara ir laiks, kad uz ielām var sastapt visvairāk ceļotāju. Un ne tikai no citām valstīm, bet arī citām Latvijas pilsētām. Vienmēr ir interesanti no iebraucējiem uzzināt, kāpēc atpūtai izvēlēta tieši Kuldīga. To tad arī Kurzemnieks devās noskaidrot.

Noteikti braukšot vēl!

Finansiste Zane Zamuška ar meitām Alisi un Lauru no Carnikavas uz Kuldīgu atbraukušas pirmo reizi. Gribējušas apskatīt arhitektūru, bērniem parādīt Ventas rumbu. Zani ļoti uzrunājot pilsētas senā noskaņa, jo visām mājām ir sava vēsture. Kuldīgā nakšņojušas vienu nakti, bet jau paspējušas izjust pilsētas skaistumu.

Ceļo ar sabiedrisko transportu

Fizioterapeite Anna un inženieris Fēlikss no Vācijas ar lielām mugursomām ieradušies iepazīt Latviju. Pāris no Rīgas Kuldīgā iebraucis pirms minūtēm desmit, tāpēc ceļojums tikai sākas. Gribot apskatīt Kuldīgu un Ventas rumbu. Tomēr jau neilgajā laikā Anna pamanījusi seno arhitektūru un to, ka sajūta te esot kā vecā vesternā. Par Rīgu Fēlikssam iespaidi ir lieliski, jo tur cilvēkus viņš raksturo kā lielus individuus ar interesantu stilu. Kuldīgā abi paliks vienu dienu, tālāk dosies uz Dobeli un tad apskatīs Gaujas nacionālo parku.

Kuldīgā sirds līksmojot

Tūrisma gids Renārs Tučs ar līdzbraucēju un tūristi Baibu no Rīgas pa ceļam iebraukuši Kuldīgā, tālāk dosies uz Jūrkalni un Liepāju. Renārs pēdējo reizi te bijis vidusskolas laikā, un vislabāk viņam Kuldīgā patīk autentiskums: „Braucot pa Latviju, ļoti daudzās vietās var redzēt parastos plastmasas logus, un tie izskatās briesmīgi. Kuldīgā šādu skatu redzēt nevar, tāpēc manā skatījumā pilsēta ir lieliska.” Baiba te bijusi vien pirms pāris mēnešiem, jo pilsēta viņai ļoti patīk. Šoreiz te piestājusi paēst un pastaigāties.

Pa Baltijas valstīm ar treileri

Mājsaimniece Judīte un Maiks, kurš strādā telekomunikācijās, uz Latviju no Vācijas atbraukuši ar treileri un savu sunīti, ko ņem līdzī ar izbraukumos ar riteni. Precētajam pārim Kuldīga ļoti patīk. Par pilsētu esot uzzinājuši kādā tūrisma bukletā Vācijā, nodomājuši, ka tā izskatās ļoti interesanti, tāpēc vēlējušies apskatīt paši.

Gan jaunumi, gan klasika

Ksenija Sahova, kura strādā IT kompānijā, un Dimitrijs Bekasovs, kurš šobrīd ir bez darba, dzīvo Rīgā. Kurzemē ģimene nonākusi tāpēc, ka atradusi informāciju par *Ivandlandi* Īvandes muižā un gribējuši atvest bērnus to apskatīt. Ksenijai Kuldīgā vislabāk patīk arhitektūra, atmosfēra un kafējnīcas. Dimitrijs pirmo reizi nogaršojis kombuču un bijis patīkami pārsteigts. Uzzinājis, ka Kuldīgā ir alus un kombučas darītava, teica, ka dosies apskatīt arī tās. Tikai sākumā ir plāns aiziet līdz Ventas rumbai.

Šarms ir mazajās ieliņās

Madara Kundziņa-Ķauķīte ir zobu higiēniste un kopā ar vīru Ilmāru Ķauķīti, kurš ir karavīrs, no Smiltenes atbraukuši ekskursijā un atpūsties. Pāri īpaši piesaista vecpilsēta un senās ēkas. Pirmo reizi ieradušies *tā kārtīgi*, jo Madara šeit bijusi ļoti sen, Ilmārs tikai caurbraucot. Dzīvojot te divas dienas, paspējuši apskatīt Ventas rumbu, veco tiltu, izstaigāt teju visas ieliņas. Nolēmuši atbraukt tāpēc, ka internetā skatījušies: Kurzeme un Kuldīga šai laikā esot ļoti populārs galamērķis. Tāpēc vēlme to redzēt radusies arī pašiem.

Ar mašīnu piestāj, kur grib

Skolotāja Pireta no Igaunijas brīvdienā ceļojumā uz Latviju atbraukusi kopā ar vīru Pritu, kurš ir inženieris. Pāris jau paspējis būt Jūrmalā, Ventspilī un Kolkā. Paši šo ceļojumu dēvē par *peldēšanas atpūtu*. Nākamais pieturas punkts ir Liepāja. Tūristi ceļo ar savu mašīnu un par Kuldīgu saka tikai to labāko. Piretai te ļoti garšo kafija, viņa ir sajūsmā par kafējnīcu *Marmelāde*. Latvijā abiem šī nav pirmā reize, jo Piretas tante dzīvo Rīgā. Kuldīgā gan esot pirmoreiz.

Katrīna Blaua, Lauras Vilertes foto

PĀRDOD

DRUPINĀTUS BŪVGRUŽUS Kuldīgā, cena – 4,84 eiro kubikmetrā (ar iekrausšanu). Tāl. 63322380.

Bērnu **RATIŅUS**. Tāl. 27002969.

SIENU rulonos, 5 eiro/gab. Tāl. 25903804.

SIA Vēvers ražo un piegādā priedes **KOKSNES** produkciju: skaidu briketes (135 EUR/paletes), šķeldu, mizas, skaidas, klucīšus (40 EUR/1,3 m³ Big Bag). Tāl. 26651831.

Piedāvājam kvalitatīvas bērza **BRIKETES**, ilgi deg, mazs pelnu atlikums, ar piegādi Kuldīgā, 135 eiro par paleti. Tāl. 20331463.

SIA *AJG plus* – sažāģētu nomaļu **MALKU**. Tāl. 29399939.

MALKU maisos, kravās. Tāl. 26544462.

Visu veidu **MALKU**. Tāl. 26153187.

Skaldītu un kluču **MALKU**. Tāl. 20396500.

Skaldītu un šāļu **MALKU**. Tāl. 24877409.

Skaldītu lapkoku **MALKU**. Tāl. 27885688.

Pārdod ar piegādi zāģētavas atgriezumu **MALKU**; skaldītu malku; 3 m garu meža malku. Tāl. 29249578.

Skaldītu **MALKU**. Tāl. 29254530.

Pārdod skaldītu un kluču **MALKU** (krāmētu), piegādi nodrošina. Tāl. 25607959.

Pārdod krāmētu kluču **MALKU**, ātra piegāde. Cena 85 eiro par kravu. Kravā 3 m³. Tāl. 26632723.

MALKU – skaldītu un klučos. Tāl. 27811870.

Alkšņu **MALKU**. Tāl. 26383529.

Brūnas un baltas **DĒJĒJVISTAS** (9 mēn. vecas). Pērkot 10 gab. un vairāk, piegāde bez maksas. Tāl. 24976880.

VAJADŽĪGI

SIA *KCE* (41203037327) aicina darbā **ELEKTROMONTIERUS** ar pieredzi. Par priekšrocību tiks uzskatīta: pieredze GVL objektos; ST operatīvās tiesības; kabeļu montiera apliecība; spriegumaktīvo darbu tiesības; augstkāpēju tiesības; B, C kategorijas autovadītāja apliecība; ekskavatora tiesības. Darbs Kurzēmē. Atalgojums no 1200 EUR bruto (pirms nodokļu nomaksas). Tāl. 25444964, e-pasts: info@kce.lv.

SIA *BALZA* (41203014061) – lentzāģu **OPERATORS**. Alga – 1000 EUR. Tāl. 29235649.

DARBS Vācijā, gaļas kombinātā. Stundas likme, sākot no 10,50 eiro stundā. Nodrošinām ceļu un dzīvošanu Vācijā. Sīkāka informācija pa tāl. 20227843, *ALMA M*, 40003543608, lic. nr. 22/2017.

W
SVEASKOG
BEZ MAKSAS atīra no krūmiem
laukus un citas aizaugušas platības.
PĒRK zarus, cirsma atlikumus,
šķēļojamo materiālu.
☎ 25 622 293 (Ārija)

Stāsta Latvijas Lauku konsultāciju centra Kuldīgas biroja augkopības konsultants Edgars Cīrša.

PADOMI

Kas tagad darāms dārzā

VEIDO VAINAGUS

Šis ir laiks, kad jāveido skīršu koku vainagi. Šobrīd ir mazāks risks, ka svaigi grieztās un zāģētās brūces var inficēties ar sēnīšu slimībām. Tomēr drošības nolūkos brūces jānosmērē ar brūču ziedi (potziedi), lerānu (līdzīgs eļļas krāsai, kas satur vara stearātu un pasargā brūces no inficēšanās), krīta putru, kam pievienots vara sulfāts.

Vainagus veidojot, vispirms izzāģē slimos, nokaltušos un mehāniski bojātos zarus. Stumbam 70 cm augstumā no zemes jānogriež visas atsvases un sānzari. Tad izzāģē zarus:

- kas aug uz vainaga vidū;
- kas aug stāvus uz augšu;
- kas aug vertikāli uz leju;
- kas vējā rīvējas viens ar otru (vienu no tiem atstāj);
- kas pārklājas (aug viens virs otra, noēnojot apakšējo).

Vasarā vainagu veidošana būtu vēlāma arī citiem augļu kokiem (plūmēm, ābelēm, bumbierēm u. c.). Redzot, ka kāds viengadīgais dzinums aug nepareizi, to var laikus noņemt, vēlams nolaužot. Plūmēm būtu vajadzīga zaru īsināšana, jo tās mēdz veidot garus viengadīgos dzinumus, kas zarojas tikai pašā galā. Īsinot panāk, lai koks vairāk zarojas un veido kompakta un kuplāku vainagu.

MITRUMS VEICINA SLIMĪBAS

Vēsums un mitrums var veicināt dažādas slimības. Šobrīd naktīs siltumnīcās tiek aizvērtas lūkas, lai saglabātu siltumu, bet gaisa mitrums gan gurķiem, gan tomātiem var attīstīt dažādas slimības.

Gurķu stublāja puve var sabojāt visu stādu.

Neistā miltrasa.

GURĶU KAITES

Neistā miltrasa, kad uz lapām veidojas stūraini vai ieapaļi dzeltenzaļi plankumi. To vietās lapas apakšpusē ir pelēki violeta apsarme. Plankumu vietās audi nokalst – ja ir stipra infekcija, tad beigta ir visa lapa.

Pelēkai puvei patīk mitrs laiks. Slimība izpaužas kā pelēki, mīksti un poraini plankumi uz lapām, augļiem un citām auga daļām. Plankumi var tikt pārklāti ar pelēku un pūkainu pārklājumu, īpaši augstos mitruma apstākļos.

Stublāju puve parādās mehānisku bojājumu vietās un tur, kur noplūktas lapas vai norauts auglis. Tā var būt uz visām auga daļām. Slimība veido brūnus nekrotiskus audus, kas vēlāk atmirst. Nav vēlams, ka tā nonāk uz stumbra, jo tad tajā vietā tas atmirst, līdz ar to pagalam ir liela daļa stāda. Attīstību veicina no augšas pilošs kondensāts vai laistīšana pa lapām.

TOMĀTU PUVES

Brūnā puve bojā visas auga virszemes daļas, bet vispostošākā ir

augļiem. Pirmās pazīmes parādās uz lapām kā brūngani plankumi ar pelēcīgi baltu apsarmi apakšā. Vēlāk lapas brūnē un atmirst. Uz augļiem ir cieti, gludi un brūni plankumi.

Baltajai puvei stublāja lejasdaļā novērojami gaišpelēki plankumi un balts micēlijs, stādi vīst, līdz beigās nokalst. Slimību veicina paaugstināts gaisa un augsnes mitrums, kā arī sabiezināts stādījums. Aktivizējas, ja uz auga lapām vai citām virszemes daļām ilgstoši atrodas ūdens lāsītes. Tāpēc nevajadzētu augus pārļautīt vai liet vēlu vakarā pa lapām, lai tās paspēj nožūt. Ieteicams siltumnīcā izmantot pretkondensāta plēvi, lai ūdens nepil uz augu lapām. Vēl var jumtā esošās lūkas atstāt mazā spraudziņā, lai gaisa mitrums tiktu izvadīts ārpus siltumnīcas un iekšā neveidotos kondensāts. Stādi jākopj, lai neveidotos vietas, kur ir ierobežota gaisa apmaiņa. Parādotes pirmajām slimības pazīmēm, jālieto atbilstošs fungicīds.

Sagatavoja Daina Tāfelberga Edgara Cīrša arhīva foto

PĒRK

AUTOMAŠĪNAS. Tāl. 20294598.

TRAKTORUS, PIEKABES un lauksaimniecības inventāru. Tāl. 25357742.

Alkšņu **MALKU**. Tāl. 29428876.

Z/s *SMAIDAS* pērk **MĀJLOPUS**. Tāl. 29437251, 28393052, 63341221.

Briežu **RAGUS**, brauc pakāj. Tāl. 29886349.

GAIENES, MELLEŅES Kuldīgā, tāl. 28925676; Ēdolē, tāl. 25366612. Transports pie klienta, tāl. 26284210.

VIEGLATLĒTIKA

Baltijas čempions – Lauris Grīniņš

Ogrē starptautiskajās vieglatlētikas sacensībās – Baltijas komandu čempionātā – Kuldīgas novada sporta skolas audzēknis Lauris Grīniņš kļuva par Baltijas čempionu U20 grupā 3000 metru skrējienā (8:57,47). Sacensības bija arī U18 grupai, kurā mūsu sporta skolu Latvijas izlasē pārstāvēja četri audzēkņi.

Lauris startēja arī 1500 metrus un izcīnīja sudraba medaļu (4:03,57). Vēl U20 grupā Roberts Sorokins lodes grūšanā bija sestais (13,85 m), bet diska

mešanā viņam piektais rezultāts (40,45 m).

U18 grupā Ralfs Zazerskis 100 m barjerskrējienā ierindojās trešais (14,51), bet, startējot komandas sastāvā un skrienot 4 x 100 metru stafeti, izcīnīja sudraba medaļu (42,86; vēl skrēja Aleks Kožuškevičs, Aleksis Goba, Ričards Peders). U18 grupā Janita Antipina sasniedza personīgo rezultātu trīsotlēcšanā (11,72 m) un bija ceturta – viņai līdz bronzai pietrūka vien divu centimetru.

PLUDMALES VOLEJBOLS

Spēlē Kuldīgā un Skrundā

Aizvadītas pirmās sacensības pludmales volejbolā gan Kuldīgā, gan Skrundā.

Kuldīgā norisinājās novada atklātais čempionāts. U18 grupā jaunietēm pirmajā vietā – Zane Mellupe, Annija Veigelte (Aizpute), otrajā – Laura Šmīdenberga, Dārta Garokalna (Kuldīga), trešajā – Elīza Beāte Bolsunovska, Sofija Seņko (Skrunda). Šīs grupas jauniešiem pirmo vietu izcīnīja Viesturs Bikavs, Markuss Graudelis (Kuldīga), otro – Kārlis Liepiņš, Mārtiņš Skrickis (Kuldīga), trešo – Gustavs Gleizups, Lauris Hopovs (Aizpute). Vīriešiem uzvarēja Kaspars Gertners, Dāvis Andersons (Kuldīga), otro vietu ieguva Toms Bucenīks, Kevins

Sūna (Aizpute), bet trešo – Mārtiņš Kīvits, Mārcis Bartaševics (Aizpute).

Arī Skrundā norisinājās atklātais sacensības, kurās piedalījās 27 meiteņu komandas no Liepājas, Aizputes, Skrundas un Kuldīgas. Uzvarētāju godā tika Anete Rūtenberga, Kristiāna Muižarāja (Kuldīga), otrajā vietā atstājot Samantu Gleizupu, Sabīni Gleizupu (Aizpute), trešajā – Nikolu Mariju Meikšani, Paulu Bērziņu (Kuldīga), ceturtajā – Anniju Bogdanoviču, Skārletu Čīzevsku (Aizpute), bet dalītajā piektajā/sestajā vietā – Elīzu Alisi Kārklīņu, Nikolu Krīgeri (Kuldīga) un Ievu Rožkalni, Sabīni Kadakovsku (Skrunda).

ŠĀUŠANA

Rumbā atkal skan šāvieni

Spraigas sacensības divas dienas noritēja Rumbas pagasta šautuvē, kur dalībnieki sacentās Latvijas kausa izcīņā apaļā un tranšejas stenda šaušanā sadarbībā ar Daugavpils krošu rūpnīcu. No mūsu novada startēja pieci šāvēji.

Apalajā stendā nepārspēts palika olimpietis Dainis Upelnīks

(Iecava), sepieto vietu ieņēma Valdis Kalējs, devīto/desmito – Jānis Kvēls.

Tranšeju stendā uzvarēja Andis Apse (Zemīte), 14. vietā Leons Kļaviņš (viņš bija otrais jauniešu vērtējumā), 16. Normunds Kļaviņš, 17. Mārtiņš Freimanis (viņš bija trešais jauniešiem).

DEMOKRĀTIJAS FESTIVĀLS – izrāde, lietas un sarunas

Pirmoreiz Kuldīgā, Mucenieku ielā 9, notika Kurzemes NVO centra rīkotais Demokrātijas festivāls, kas divās dienās pulcēja vairāk nekā 100 interesentu. No iepriekšējiem gadiem vietējiem iedzīvotājiem tas palicis atmiņā ar nosaukumu *Demokrātijas kafejnīca*.

Sarunas moderētāji bija tā saucamie slepenie viesi: rakstnieki Māris Bērziņš un Andris Akmentiņš, māksliniece Brigita Stroda, Eiropas Parlamenta deputāts Ivars Ijabs, Teoloģijas fakultātes dekāne Dace Balode, biedrības *Dzīvnieku brīvība* pārstāve Bella Briška, *Zero Waste Latvija* pārstāve Liene Kņaze, Jelgavas tipogrāfijas valdes priekšsēdis Māris Matrevics, Kuldīgas novada domes priekšsēde Inga Bērziņa, Latvijas Kultūras akadēmijas profesore Anda Laķe, sarunu skolas LAMPA vadītāja Lelde Prūse u. c.

Viena no aktivitātēm bija Demokrātijas muzeja izveide. Katrs no apmeklētājiem varēja nofotografēt to priekšmetu, kas viņam asociējas ar demokrātiju, un papildināt ar to galeriju.

Kā ierasts, ikviens, kurš vēlējas piedalīties *Demokrātijas kafejnīcas* diskusijās, varēja piedāvāt savu tēmu.

Meistarklasē, ko vadīja Inga Spēkaine, no saplīsušiem traukiem tika darinātas piespraudes.

NVO ideju tirgus. Sarunas un ideju apspriešana par visu, kas saistīts ar nevalstisko organizāciju darbību.

Festivāla laikā pirmizrādi piedzīvoja Jurģa Spulenieka izrāde *Demokrātija un... Izkārtnē pie ieejas vēstīja: „Šī nav izrāde. Šī ir demokrātija. Tāpēc tev vienmēr ir izvēle – palikt vai iet.”* Lomās iejutās jaunie aktieri Una Eglīte, Agris Krapivņickis un Mārtiņš Gaillis.

Elīna Futraka,
Ģirts Jankovskis,
Ilze Jansone, Ilze Jankovska, Kristīne Abika, Krista Karlsona,
Jurģis Spulenieks,
Mārtiņš Priedols, Maija Jankovska – šīgada Demokrātijas festivāla komanda, kura saka paldies tiem, kas atbrauca, diskutēja, mācīja un radīja.